

Mahia 17 ApS

Kærup Industrivej 12
4100 Ringsted

CVR nr.: 28527411

Årsrapport 1. januar - 31. december 2023

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på selskabets
ordinære generalforsamling den 8. april 2024

Mette Waltorp
Dirigent

	Side
Virksomhedsoplysninger	2
Hoved- og nøgletal	3
Året i hovedtal	4
Ledelsesberetning	5
Ledelsepåtegning	24
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	25
Resultatopgørelse	28
Balance	29
Egenkapitalopgørelse	31
Pengestrømsopgørelse	32
Noter	33
Anvendt regnskabspraksis	47

Bestyrelse

Jesper Lok, formand

Direktør Michael Christiansen, næstformand

Adm. direktør Tore Bekken, næstformand

CFO Marianne Rørslev Bock

Økonomidirektør Anne Bech Torgersen

Købmand Søren Engberg

Købmand Jan Jæger*

Salgs- og driftsdirektør for MENY Kennet Berlin**

Personlig assistent Liza Jensen**

Købmand Søren Verdelin Hansen**

* Observatør

** Medarbejdervalgt medlem

Direktion

Koncernchef Tomas Pietrangeli

Koncernøkonomidirektør Thomas Thellersen Børner

Revision

PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Ejerforhold

I overensstemmelse med Selskabsloven skal det oplyses, at følgende anpartshavere er registreret som indehavere af mere end 5% af selskabskapitalen i Mahia 17 ApS;

NORGESGRUPPEN DANMARK ApS (48,9%), København Ø

KFI Figros ApS (42,5%), Kgs. Lyngby

Mahia-koncernens resultat blev i 2023 på 290 mio. kr. mod 131 mio. kr. i regnskabsåret 2022. Omsætningen blev 19.391 millioner kr., hvilket er 639 millioner kr. højere end i regnskabsåret 2022.

Årets samlede investeringer i immaterielle og materielle anlægsaktiver var 296 millioner kr.

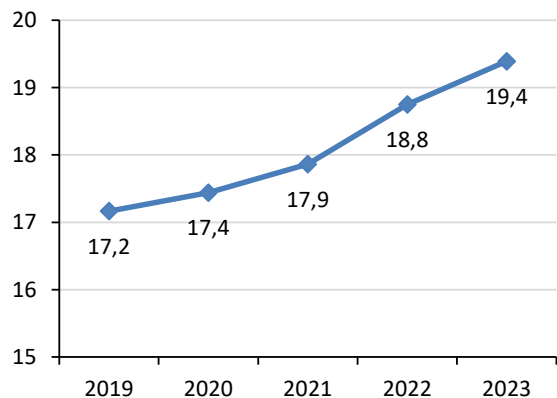
Antallet af fuldtidsansatte medarbejdere i året var i gennemsnit 3.271 mod 3.251 i regnskabsåret 2022, hvilket er et stigning på 20 medarbejdere.

Set over en 5-årig regnskabsperiode kan Mahia-koncernens udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal.

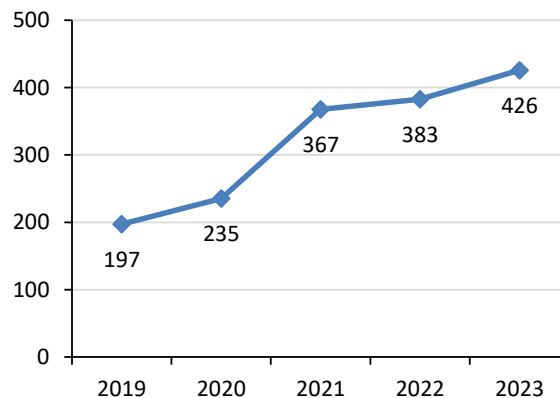
Mio. kr.	2023	2022	2021	2020	2019
Resultatopgørelse					
Nettoomsætning	19.391	18.752	17.861	17.440	17.165
Resultat før af- og nedskrivninger (EBITDA)	426	383	367	235	197
Resultat før goodwillafskrivninger	222	183	174	14	-20
Resultat af primær drift (EBIT)	214	171	163	3	-31
Resultat af finansielle poster	-57	-40	-45	-55	-61
Resultat før skat	156	131	117	-52	-92
Årets resultat	290	131	117	-51	-91
Balance					
Balancesum	4.186	3.837	4.302	3.599	3.693
Investering i materielle anlægsaktiver	162	110	147	170	155
Egenkapital	523	256	161	72	42
Egenkapital henført til kapitalejere af moderselskabet	484	221	110	29	4
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
Driftsaktiviteter	381	61	385	232	35
Investeringsaktiviteter*	-294	-225	-202	-225	-185
*Heraf investeringer i imm. og mat. anlægsaktiver	-296	-204	-206	-249	-235
Finansieringsaktiviteter	-38	67	-189	33	8
Årets forskydninger i likvider	50	-97	-6	40	-142
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	3.271	3.251	3.167	3.179	3.260
Nøgletal					
EBITDA-grad	2,2%	2,0%	2,1%	1,3%	1,1%
Egenkapitalandel	12,5%	6,7%	3,7%	2,0%	1,1%
Forrentning af egenkapital	74,5%	62,9%	100,8%	Neg.	Neg.

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens anbefalinger og nøgletal. Der henvises til definitionen af de anvendte nøgletal i afsnittet om anvendt regnskabspraksis.

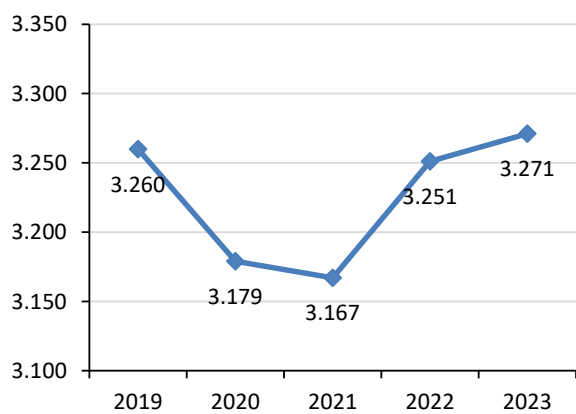
Mahia koncernomsætning (mia. kr.)

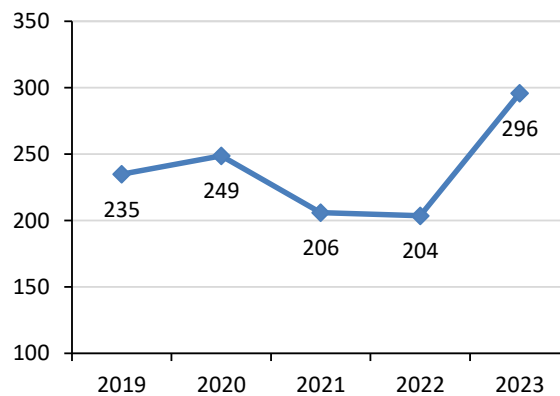
EBITDA (mio. kr.)

Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere

Investeringer (mio. kr.)

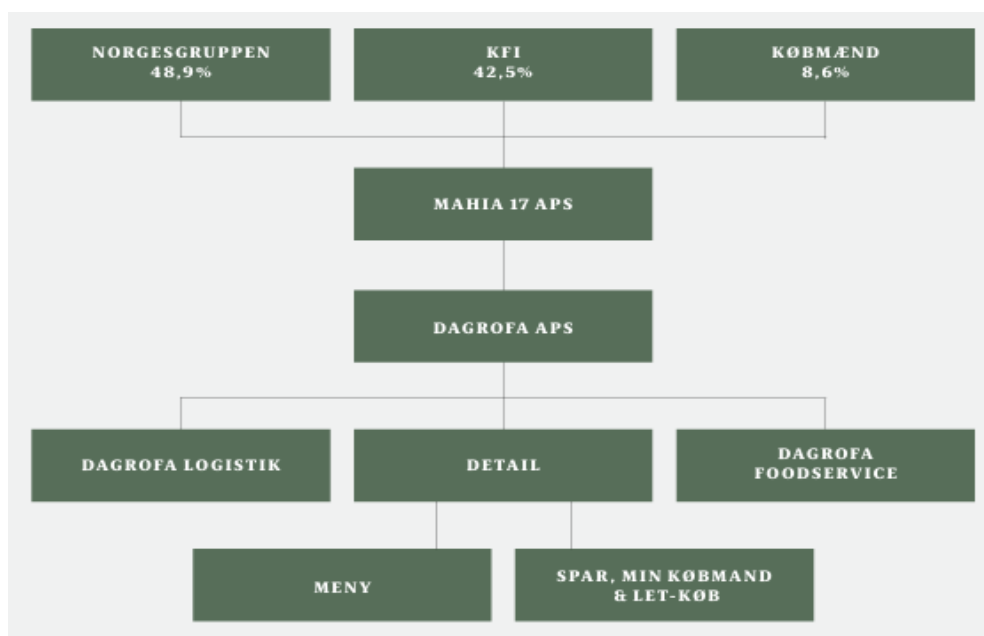

Mahia 17 ApS er det tidligere Dagrofa ApS, og selskabet er moderselskab for det nye Dagrofa ApS, som blev stiftet i 2017 i forbindelse med omstrukturering af hele koncernen.

Al aktivitet i Mahia-koncernens kerneforretning ligger i Dagrofa-koncernen via Dagrofa ApS og dennes datterselskaber.

Hele CSR området effektueres i Dagrofa ApS og de underliggende datterselskaber, men omfatter tillige Mahia 17 ApS ("Dagrofa").

Mahia-koncernens organisationsstruktur ser således ud:

Dagrofa består af 3 forretningsområder:

- Detail
- Logistik
- Foodservice

I 2023 var Dagrofa igen blandt de fire største aktører på det danske fødevarermarked og et førende valg blandt danskere, der handlede dagligvarer eller spiste på restaurant, café eller i kantiner.

Forretningsmodel

Dagrofes kerneområde er at levere madoplevelser til danskerne ude såvel som hjemme. Det sker gennem detailkæderne Meny, Spar, Min Købmand og Let-Køb samt Dagrofa Foodservice, der leverer til hoteller, restauranter, cafeer og kantiner. Det sker også via specialistselskaber som Grambogård, HKI Ost, Grøn Fokus, der står for topkvalitet og er specialister inden for dyrevelfærd, mejeri og økologi.

Dagrofa skal give værdi for kunderne. Det sker ved at skabe de bedste madoplevelser og de bedste indkøbsoplevelser, og ved at levere de bedste varer til fair priser, der samtidig sikrer, at landmanden, vinbonden, slagteren og andre producenter får en fair pris for deres produkter. Kort sagt gøre hverdagen bedre for alle.

Det handler også om at inspirere til nye madoplevelser gennem kvalitet og innovative og ansvarlige løsninger.

Strategi

2023 var andet år med strategien #FremgangSammen, som skal sikre et rentabelt Dagrofa i vækst. I første år med strategien tog Dagrofa et stort skridt i den rigtige retning i kraft af et år med overskud og fremgang – det bedste resultat i 11 år.

Resultater

Målet for regnskabsåret 2023 var et resultat på niveau med 2022 for således at kunne konfirmere, at Mahia er en rentabel virksomhed i vækst. Resultat før skat på 156 mio. kr. i 2023 var en forbedring på 25 mio. kr. i forhold til 2022. Omsætningen voksede med 639 mio. kr., svarende til en stigning på 3,4 procent i forhold til 2022. Væksten kommer af fremgang i alle tre forretningsområder, og er særligt drevet af Dagrofa Logistik, som vækster i kraft af flere detailbutikker, øget omsætning i butikkerne samt flere kunder. Dagrofa Logistik har i 2023 blandt andet hentet mange nye kunder på kios- og convenience-markedet. Dagrofa Logistiks omsætning fra kunder udenfor Dagrofa udgjorde i 2023 knap 4,1 mia. kr., en vækst på 18 procent siden 2021.

Fremgangen skal ses i lyset af, at 2023 særligt i første halvdel var ramt af høj inflation og betydelig usikkerhed. Energipriser og råvarepriser var høje og svingende. Foruden de stigende priser til energi, transport og indkøb for Dagrofa, har inflationen påvirket danskernes købekraft og adfærd. Hen over året har forbrugerne kunne mærke, at nogle varer er steget i pris, mens andre varer er faldet i pris efter store stigninger tidligere.

Særligt MENY og SPAR har hentet flere kunder i anden halvdel af 2023, og kundernes varekurv har været større, når de har besøgt butikkerne.

Hen over året har forbrugernes adfærd blandt andet betydet et skift i retning fra mærkevarer til billigere produkter. Dagrofas fire hovedbrands inden for Private Label-produkter er alle vækstet flot i 2023. First Price er således vækstet med mere end 16 procent og Grøn Balance med mere end 13 procent.

Dagrofa og de selvstændige købmænd har forsøgt at holde priserne nede og samtidig tilbyde gode produkter og høj service. Dette for at bevare konkurrencekraft og markedsandele. Det er således lykkedes at vinde markedsandele i 2023.

Ligeledes har Dagrofa i kraft af tæt kontakt til leverandører og producenter arbejdet for at sikre forbrugerne de bedste priser i et marked, hvor inflationen har presset råvarepriser og udgifter til energi i vejret.

I hele dagligvarebranchen har fokus været på pris i 2023. Dagrofas kæder er også lykkedes med at tale om, at købsoplevelsen handler om meget andet end pris. Dette vil vi også gøre i 2024, blandt andet med MENYs lancering af konceptet Danske Madskatte med fokus på danske varer med kvalitet og innovation i fokus.

Blandt dagligvarekæderne var 2023 præget af hård konkurrence. Irma lukkede og Aldi trak sig ud af det danske marked. Særligt Irmas kunder har orienteret sig mod supermarkederne frem for discount, og det er lykkedes for særligt MENY og SPAR at tage en bid af disse kunder og vinde markedsandele.

Dagrofa Foodservice leverer endnu et flot årsresultat, hvor man bygger ovenpå resultatet fra 2022. Det er blandt andet sket i kraft af fokus på at udvikle forretningen med eksisterende kunder og på at tiltrække nye kunder, og det skal ses i lyset af en faldende omsætning som følge af et faldende tobakssalg og tabet af en stor kantinekunde.

Det har i 2023 været muligt for Dagrofa Foodservice at fastholde og udbygge forbedringerne i forhold til et højere logistisk serviceniveau. Det betyder, at kunderne oplever et effektivt Dagrofa Foodservice.

Der er således kort fra bestilling af varer til levering. Desuden har både Dagrofa Foodservice og specialistselskaberne prioriteret en indsats for at udvikle eksisterende kunder og tiltrække nye, både på nationalt og lokalt niveau. Store aftaler er således blevet forlænget, mens en række nye både store og mindre er kommet til. Organisatorisk har Dagrofa Foodservice også oprustet med forskellige uddannelsesforløb af eksempelvis alle medarbejdere i Cash & Carry-butikkerne og i Kundecentret.

Forventninger

2024 ser ud til at blive endnu et år med stort fokus på pris. Makroøkonomisk står Europa et svært sted med forskellige udfordringer, såsom stigende renter og usikkerhed blandt forbrugerne. Til gengæld har Dagrofa bygget et godt fundament, som gør, at alle forretningsenheder er godt rustet.

2024 er sidste år med strategien #Fremgang-Sammen. Strategien er offensiv, og forventningen er, at Dagrofa fortsætter de gode takter og bygger videre på den gode udvikling.

Mahia budgetterer med et resultat før skat i 2024 på niveau med 2023.

Hele branchen bliver i 2024 udfordret af omkostningsinflation, herunder høje lønstigninger, samtidig med, at fødevarerpriserne forventes at udvise nulvækst. Alle forretningsenheder skal fortsætte med at vinde nye kunder, og man skal inspirere til gode madoplevelser både ude og hjemme. Dagrofa åbner nye butikker i 2024. Både SPAR, MENY og Min Købmand forventes at åbne butikker og dermed bidrage til vækst. Det kræver også et fortsat fokus på at tiltrække og udvikle dynamiske unge mennesker med lyst til at trække Dagrofa videre.

Forventningerne til 2024 er ambitiøse. Det skal dog heller ikke underkendes, at det er svært at se langt frem. Forventningerne er underlagt en vis risiko som følge af fortsat inflation, risiko for recession og geopolitiske risici. Disse forhold gør det vanskeligt at vurdere udviklingen for fødevarerbranchen.

Generelle risici

Koncernen er generelt ikke udsat for risici, der er anderledes end for branchen som helhed.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der er ikke forekommet usikkerhed ved indregning og måling i årsrapporten.

Udviklingsaktiviteter

Koncernen har en række udviklingsaktiviteter, primært i forhold til egenudviklet software, som understøtter forretningen.

Forretningsenhederne

MENY

MENY er Danmarks MADmarked og én af de supermarkedskæder i Danmark, der har det bredeste sortiment. Det omfatter alt fra gourmetprodukter over takeaway til basisvarer til konkurrencedygtige priser. MENYbutikkerne drives af engagerede købmænd, som er bakked op af faguddannede MADarbejdere med passion for mad og den gode kundeoplevelse. MENY-kæden bestod ved udgangen af 2023 af 114 supermarkeder.

SPAR

SPAR har lokale supermarkeder i hele Danmark. De tilbyder danskerne et relevant og moderne varesortiment. Butikkerne drives af engagerede lokale købmænd, som nøje tilpasser deres sortiment til kundernes behov i lokalområdet, uanset om butikken ligger i storbyen eller i mindre bysamfund. Ved udgangen af 2023 bestod SPAR-kæden af 134 supermarkeder.

Min Købmand

Min Købmand er Dagrofas lokale købmanskæde med butikker fordelt over hele landet. Min Købmand er mange små lokalsamfunds livsnerve og det lokale omdrejningspunkt for byens borgere. Min Købmand-kæden bestod ved udgangen af 2023 af 162 butikker.

Let-Køb

Let-Køb er en af Dagrofas lokale butikskæder. Kæden består af 117 butikker fordelt over hele Danmark. Butikkerne er kundernes lokale indkøbssted, og de enkelte købmænd har stor frihed til at drive deres butik. Det gør Let-Køb til en meget fleksibel detailkæde.

Foodservice

Dagrofa Foodservice er markedsleder inden for levering til kantiner, hoteller og restauranter – fra den lokale café til prisvindende Michelin-restauranter.

Dagrofa Foodservice tilbyder mere end 30.000 unikke varenumre inden for alle varegrupper. En stor del af de varer, som Dagrofa Foodservice leverer til professionelle køkkener, kommer fra specialistselskaberne Grøn Fokus, HKI Ost og Prima Frugt, som udvikler målrettede fødevarerløsninger og –koncepter baseret på kundernes individuelle behov. Dagrofa Foodservice har også specialistenhederne Grambogård og Kødgrossisten, som leverer kød af høj kvalitet til professionelle køkkener.

Dagrofa Foodservice tilbyder både levering af varer til døren fra terminaler i Ishøj og Middelfart og hent-selv varer i 30 Cash & Carry-butikker spredt ud over hele landet.

Dagrofa Logistik

Dagrofa Logistik er Dagrofas salgs- og logistikselvskab, som udover at levere dagligvarer til egne detailkæder også er totalleverandør til en række kiosk- og convenience-kunder samt en række andre supermarkeds-kæder i og udenfor Danmark. Dagrofa Logistik leverer blandt andet varer til Krónan, som er en af Islands ledende retailere, samt til Pisiffik på Grønland og til Færøernes største dagligvarekæde, SMS-koncernen.

Som fundament for en sund og omkostningseffektiv forretning, arbejder Dagrofa Logistik med at levere kvalitet, god service og optimale logistikløsninger til sine kunder i tæt samarbejde med leverandører. Især convenience er i fokus i de kommende år. Fra marts 2024 har Dagrofa Logistik terminaler i Vejle og Ringsted.

Strategien #FremgangSammen

Strategien #FremgangSammen efterfulgte den tidligere strategi #StærkereSammen, hvis mål var at vende underskud til overskud på tre år. Det mål nåede Dagrofa ved udgangen af 2021, og fra 2022 tog koncernen hul på #FremgangSammen, som skal sikre et rentabelt Dagrofa i vækst.

Strategien arbejder ud fra følgende 4 overordnede pejlemærker:

1. Differentiere kundeoplevelsen og vinde kategoripositioner
2. Forstærke butiksnettet yderligere
3. Give kunderne den bedste digitale madoplevelse
4. Konkurrere på en mere enkel og effektiv værdikæde

Andet år med #FremgangSammen

2023 var andet år med strategien #FremgangSammen. Første år gav fremgang og et stærkt regnskabsresultat. Til trods for, at 2023 fortsat var præget af høj inflation med lav forbrugertillid og deraf forsigtighed til følge, fortsatte fremgangen for koncernen.

Året blev også brugt til at sætte flere offensive projekter i værk.

Butiksnettet blev styrket med opkøb af LIVA Stormarked i Kolding. Sideløbende med, at de 2 butikker holdt åbent som normalt, blev begge de veletablerede butikker bygget om, og på tærsklen til december kunne de "genåbne" som flotte og gennemrenoverede MENY-butikker. Ydermere åbnede en nybygget SPAR i Rødovre, og det blev til yderligere 13 nye borgerstøttede butikker i regi af Min Købmand.

Dagrofa indgik aftale om at overtage 7 butikker fra Rema 1000 og en fra Salling Group. Konkurrencemyndighederne godkendte overtagelserne i januar 2024, så butiksnettet vil i løbet af 2024 blive udvidet med yderligere 8 butikker fra den aftale.

I 2023 er der også gjort et stort arbejde i hele Dagrofa for at lykkes med pejlemærket, der handler om at differentiere kundeoplevelsen og vinde kategoripositioner.

Koncernens hidtil største Private Label-samarbejde blev sat i søen i sommer, da mejeriet Øllingegaard og Dagrofas Grøn Balance lancerede en fælles mælk, som det første produkt i et stærkt strategisk samarbejde. Skummetmælk, Minimælk, Letmælk og Sødmælk blev de første produkter. Piskefløde og smør er fulgt efter. I 2024 kommer yoghurt og en række andre produkter.

Samarbejdet har styrket Dagrofas Private Label-salg, og det differentierer kundeoplevelsen. Øllingegaard er sammen med Højer Pølser, Lindely Vingård og Reduced, der laver kvalitetsfond'er af restproduktion fra fx slagteriet Grambogaard, en af de danske producenter, der er særlige samarbejdspartnere i MENY's indsats for Danske Madskatte. Her vil MENY vise, hvad innovative og ambitiøse danske producenter kan tilføre i danskernes køkkener. I første omgang er omtrent 200 varer en del af Danske Madskatte. Mange flere kommer til i 2024 og årene, der kommer.

Innovation er også en af vejene til succes i Dagrofa Foodservice. Her er flere innovative tiltag sat i gang. Et eksempel er udgivelsen af kokebogen 'Har I noget vegansk?' med 70 opskrifter, der tager udgangspunkt i det veganske køkken.

Dagrofa Foodservice arbejder intensivt med 'Fremtidens Cash & Carry', hvor sortimentet bliver tilpasset og testet til butikkernes primære og sekundære målgrupper. Det skal give mulighed for et bredere og dybere sortiment, hvor der også er plads til, at butikkerne kan bestille specialvarer hjem efter ønske fra kunden, så man sikrer en god kundeoplevelse.

I detail bliver conveniencemarkedet stadig mere vigtigt. I MENY og SPAR er delikatesserne innovative og i vækst. Hos Min Købmand vinder "det kolde køkken" stadig større indpas hos kunderne. Også den digitale kunderejse styrkes med convenience. Mad ud af huset fejrede således i 2023 større succes end nogensinde. For eksempel var der to cifret vækstrate på julemenuerne sammenlignet med året før.

Dagrofa ser ufortrødent fremad og følger strategiperioden til dørs med en offensiv og kundevendt tilgang. Investering i digitalisering, styrkelse af butiksnettet og det at vinde udvalgte kategoripositioner skal være med til at skabe fremtidssikrede løsninger, der giver kunderne de bedste madoplevelser og bidrager til Dagrofas udvikling og vækst.

Case #1: Egne mærker løfter sig flot

Som en del af Dagrofas strategiske retning om at differentiere kundeoplevelsen, har Dagrofas Private Labels fået ekstra fokus.

Over en bred kam er salget af Dagrofas Private Label-produkter vækstet med 8,9 procent i 2023. Tre af Dagrofas hovedbrands First Price, Gestus og Grøn Balance, er vækstet med to cifrede tal:

- First Price 16,4 procent
- Gestus 10,4 procent
- Grøn Balance 13,2 procent

Flere og flere forbrugere vælger at erstatte mærkevarer med private label-produkter. Væksten i egne mærker er således sket i både detailkæderne, i Dagrofa Foodservice og til eksterne kunder via Dagrofa Logistik.

Kunderne oplever, at man i Private Label henter en rigtig god kvalitet til en pris, der får budgettet til at strække lidt længere. Derfor har Dagrofa også i 2023 lanceret nye produkter. Blandt andet er der i 2023 under Gestus brandet lanceret tre forskellige morgenmadsprodukter til børn.

Dagrofes hidtil største samarbejde indenfor Private Label blev lanceret i sommeren 2023, da flere af mejeriet Øllingegaards produkter blev til Grøn Balance i et co-brand med Dagrofa. I første omgang var det mælk. Siden fulgte smør og piskefløde, og endnu flere produkter kommer til i 2024.

I april 2023 vandt Dagrofes egen produktserie Grøn Balance to internationale priser. Grøn Balances Flydende Hvid Vask vandt i kategorien "Bedste miljøvenlige vaskemiddel", mens Grøn Balances økologiske havredrik tog prisen for "Bedste plantebaserede produkt" på den verdensomspændende og anerkendte private label-konkurrence "Salute to Excellence" i Amsterdam.

Flere nye Private Label-produkter kommer til i 2024. Den prisvindende havredrik fik i februar 2024 tilføjet en Barista-variant. Vaskemidlerne fra Grøn Balance, som fik international hæder både i 2022 og 2023, bliver også udvidet i 2024. Color-varianten til vask af farvet tøj, bliver introduceret med et helt nyudviklet enzym, som sikrer en effektiv og god vask.

Dagrofa mærker tydeligt, at forbrugertilliden er vendt tilbage, og danskerne har lyst til at forkæle sig selv i weekenden. Det betyder, at premium-brandet Omhu er i vækst, og vil få fokus i 2024.

I 2024 har Dagrofa Logistik store forventninger til en ny aftale som salg af First Price-produkter fra supermarkeder i Letland. I løbet af året forventes aftalen udbredt til også at omfatte butikskæder i Estland og Litauen.

→ **FIRST PRICE** byder på gode dagligvarer, et bredt udvalg og en hverdag, hvor du får mest ud af pengene.

→ **GESTUS** er smagsoplevelser af god kvalitet når hverdagen skal have lidt ekstra – en almindelig mandag eller en festlig fredag til et hverdagsbudget.

→ **GRØN BALANCE** er det naturlige valg af økologiske fødevarer, pleje- og husholdningsprodukter til den miljøbevidste forbruger.

→ **OMHU** byder på ægte madglæde, fødevarer der er skabt med ekstra omhu for detaljerne. Her finder du lækre ferskvarer, delikatesser og et stort udvalg af frugt og grønt.

Case #2: Vækst på butiksnettet

Som en del af Dagrofes strategiske retning inden for en styrkelse af butiksnettet, er der kommet nye butikker til i 2023.

Supermarkeds-kæden LIVA med to fremtrædende butikker i Kolding, blev købt tidligt i 2023 og blev til MENY i foråret – efter grundig ombygning stod de begge flot til julehandlen.

13 borgerstøttede butikker er åbnet som Min Købmand i 2023. Dagrofa har fundet et koncept, hvor lokal opbakning er med til at sikre butikken. Og det virker. Der er stor interesse for borgerstøttede butikker i de små landsbysamfund.

I november åbnede SPAR i den helt nye bydel Rødovre Port ved Rødovre Station lidt uden for København.

I alt vækstede Dagrofas kæder med 15 butikker i 2023. Flere kommer til i 2024.

I forbindelse med, at den tyske dagligvarekæde Aldi trak sig ud af Danmark og solgte til Rema 1000, har Dagrofa overtaget syv butikker fra Rema 100 og en fra Salling Group. Disse otte butikker åbner i 2024.

Syv af de otte butikker bliver til SPAR, som således i 2024 åbner i Risskov, Tønder, Herning, Esbjerg Ø, Esbjerg V, Helsingør og Stubbekøbing. MENY udvider med én butik fra handlen, når Grenå igen kommer på MENYs landkort.

Foruden disse otte butikker, vil både MENY og SPAR åbne yderligere butikker i 2024, mens Min Købmand forventer at åbne yderligere mindst 10 borgerstøttede butikker.

Case #3: Uddannelse og udvikling styrker strategien

Centralt i strategien #FremgangSammen står udvikling og uddannelse.

Dagrofa rekrutterer elever som aldrig før. På tværs af alle uddannelser har koncernen ansat 200 elever i 2023. Det er 13 mere end året før, som også var rekord. 134 af disse elever er salgs- og handelsassistentelever. Også det er rekord og en stigning på 9 elever i forhold til året før. Antallet af elever er steget støt siden 2019, hvor Dagrofas butikker havde 67 salgs- og handelsassistentelever.

Det handler dog ikke kun om mængden af elever, men også kvaliteten af uddannelsen. I samarbejde med Business College Syd, Mommark Handelskostskole, har Dagrofa gentænkt elevuddannelsen og skabt en uddannelse, der skal hjælpe eleverne til at arbejde med deres passion. Med uddannelsen blev Dagrofa i 2023 for første gang nomineret til HR-Prisen.

Salgsassistent Malene Maul Sørensen fra MENY i Herning blev nummer to blandt alle landets salgselever på tværs af brancher til fagprøveprisen i 2023, og MENY havde endnu en elev, der fandt gennem nåleøjet til top-10. Et klart bevis på, at Dagrofas elevuddannelse ikke kun scorer højt på elevernes trivsel, den skaber også meget dygtige elever med stort engagement.

To af MENYs slagterelever vandt guldmedalje til deres svendepøve i 2023. Guldmedalje kræver karakteren 12 i alle fag, og sådan en præstation ser man ikke hvert år på de enkelte skoler.

Mentor-programmet voksede igen i 2023 med flere deltagere af begge køn. Programmet med mentorer og mentees har til formål at hjælpe talenter med at udvikle sig og opnå forfremmelse inden for deres felt.

46 talenter har været omkring Dagrofas købmandsuddannelse i 2023, og mange købmænd bliver rekrutteret internt til Dagrofas butikker. En populær akademiuddannelse i detail er et skridt på vejen mod købmandsuddannelsen og et skridt på vejen til engagement og udvikling af talent i alle fire kæder.

Da MENY i 2023 scorede flotte karakterer i Loyalty Groups store brancheindex, var spørgsmålet "De ansatte i min primære dagligvarekæde er professionelle" et af dem MENY vandt. Det er et skulderklap til, at talent, udvikling og uddannelse betaler sig.

De mange specialuddannelser inden for vin, øl, kaffe og andet, giver kunderne mulighed for kompetent rådgivning om varerne i hver enkelt butik. De dygtige håndværkere i slagter og delikatesse er på samme måde garanter for kundernes gode oplevelser.

"Stærkere kompetencer, talent og engagement" er nøgleordene i strategien, som hjælper koncernen med at opnå de gode resultater.

Case #4: Madspild markant reduceret med digitalt værktøj

Dagrofa Foodservice indgik i begyndelsen af 2023 samarbejde med Whywaste, der nu kendes som Invafresh. Den svenske techvirksomhed har udviklet et digitalt værktøj, som har hjulpet Dagrofa Foodservice med en markant reducere af madspild.

Fra begyndelsen i marts til september havde de 30 Cash & Carry-butikker mindsket deres madspild med 112 ton i forhold til samme periode året før.

Det digitale værktøj fra Whywaste hjælper i praksis medarbejderne i Cash & Carry-butikkerne med at få et endnu bedre overblik over de varer, som er ved at gå over sidste anvendelsesdato. Konkret oplyser værktøjet, hvornår hver enkelt butik skal intensivere salget af de varer, hvor holdbarheden på det specifikke produkt udløber.

”Samtidig bidrager Whywaste-indsatsen til at nedbringe vores omkostninger. Det er ingen hemmelighed, at det koster penge, når holdbarheden på en vare udløber,” siger Kenneth Linde, salgsdirektør i Dagrofa Foodservice.

Foruden værktøjet fra Whywaste har Dagrofa Foodservice også en række andre initiativer for at skære ned på madspild – fx bliver der tre gange om ugen leveret overskudsvarer fra virksomhedens terminal i Ishøj til organisationen JunkFood, som laver gratis måltider til hjemløse i København. I 2023 har Dagrofa Foodservice doneret 17 ton overskudsvarer til Junk-Food. Det svarer til 42.500 gode og næringsrige måltider, der gratis er doneret til gadens folk.

I december 2023 indgik organisationen også aftale med organisationen Stop Spild Lokalt, som deler overskudsmad til værdigt trængende lokalt. Dette samarbejde forventes også at reducere madspildet væsentligt.

Samlet vil Dagrofa-koncernen reducere eget madspild med 50 procent inden 2030. I 2023 har koncernen reduceret madspild med 13 procent.

CSR-strategi - Rapportering efter Årsregnskabsloven § 99A

Dagrofa er bevidst om sit ansvar overfor medarbejdere, kunder og samfundet, hvilket kommer til udtryk i koncernens forretningsstrategi og i det generelle arbejde med CSR.

Dagrofes forretningsmodel er beskrevet i ledelsesberetningen på side 5. Som medlem af Global Compact, har Dagrofa forpligtet sig til at arbejde efter principperne i FN's initiativ for ansvarlige virksomheder.

Dagrofa har i sin CSR-strategi især valgt at fokusere på tre områder, som omfatter FN's verdensmål 3, 7, 11, 12 og 13:

- 1 Klima og bæredygtig energi**
- 2 Folkesundhed og ansvarligt forbrug**
- 3 Lokal bæredygtig udvikling**

I 2021 lancerede Dagrofa en CSR-strategi med navnet ”Vi hjælper globalt ved at styrke lokalt”, som frem til og med 2024 skal bidrage væsentligt til koncernens CSR-indsats på de 3 fokusområder.

Dagrofa er meget opmærksom på sin indflydelse i forhold til alle 17 verdensmål, herunder medarbejder- og sociale forhold, menneskerettigheder samt antikorruption og bestikkelse. Inden for områderne klima, sociale- og personaleforhold, respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse, er de væsentligste eksponeringer følgende:

Miljø og klima

→ Madspild, CO2-udledning og lokal bæredygtighed

På tværs af enhederne har Dagrofa taget store skridt i reduktion af madspild i 2023. Ligeledes er CO₂-udledningen reduceret med 14 procent i forhold til 2021. CO₂-aftryk i egen drift er blevet målt så præcist som muligt med de værktøjer, koncernen har til rådighed. Reduceringen i CO₂-aftryk er blandt andet sket i kraft af mindre madspild og lavere energiforbrug.

Sociale- og personaleforhold

→ Arbejdsmiljø, sikkerhed og ligebehandling samt folkesundhed

Dagrofa har udbygget sin politik og haft særlig fokus på diversitet i 2023. Arbejdsmiljø er et konstant fokusområde med trivselsmålinger og fysiske forbedringer. Dagrofa arbejder for at sikre ordentlige forhold for alle medarbejdere og for de mennesker, der producerer Dagrofes varer. Endvidere tager Dagrofa gennem forskellige initiativer ansvar for at vise danskerne vejen til en mere bæredygtig tallerken.

Menneskerettigheder

→ Børnearbejde, tvangsarbejde, ligebehandling samt fødevarerikkerhed

Dagrofa stiller krav om ansvarlig produktion af varer til leverandører af såvel egne varer som mærkevarer. Leverandører skal underskrive en rammeaftale, som blandt andet indeholder krav om at både leverandør og denne underleverandører, agerer i forhold til den gældende Code of Conduct.

Korruption og bestikkelse

→ Bestikkelse af myndigheder samt karteldannelse

I forbindelse med CSR-strategiens eksekvering, har Dagrofa en tværgående CSR-komité på øverste ledelsesniveau, som løbende arbejder med at sikre den nødvendige involvering og forankring af strategien. Når Dagrofa indgår samarbejds- eller rammeaftaler med leverandører, sker det i henhold til United Nordics Code of Conduct.

1. Klima og bæredygtig energi

I Dagrofa har vi en klimaplan. Det skal være nemmere for kunderne at vælge varer med lavere klimaaftryk, og vi arbejder hårdt for at reducere energiforbrug, CO₂-aftryk og madspild.

For at understøtte målet om 20 procent reduktion af CO₂ fra 2021 til 2024, har Dagrofa igangsat en række CO₂-besparende initiativer. CO₂-aftryk i egen drift* er blevet målt så præcist som muligt med de værktøjer, koncernen har til rådighed. CO₂-aftrykket estimeres ud fra blandt andet målere i egne butikker og i egne produktionsenheder. Initiativer for at nedbringe CO₂-aftrykket indebærer blandt andet reduktion af madspild og energibesparende tiltag. Dagrofes CO₂-aftryk er i 2023 reduceret med 14 procent i forhold til 2021.

Dagrofa har et mål om, at minimum 75 procent af koncernens køb af strøm til egne forretningsenheder skal være grøn inden udgangen af 2024. På grund af stærkt stigende strømpriser, er der imidlertid ikke indkøbt grøn strøm i 2023. I stedet er der investeret i en række energireducerende initiativer, som har reduceret strømforbruget og CO₂-udledningen væsentligt med i alt 2.871 ton i forhold til 2021. Til trods for, at Dagrofa med udgangen af 2023 har 9 bygninger mere end i 2021, er forbruget i MWh faldet med 6 procent i perioden.

I alle Dagrofes forretningsenheder er elforbruget reduceret i 2023. Elforbruget fortsætter dermed en nedadgående tendens.

Dagrofa har kommunikativt arbejdet med adfærdsregulerende tiltag til nedbringelse af elforbruget. Alle butikker har månedligt modtaget energirapporter til opfølgning på elforbruget, lige som de har fået sparring og rådgivning.

I Dagrofes egne butikker er strømforbruget i gennemsnit reduceret med 15 procent fra 2021 til 2023.

* Med egen drift menes egne terminaler (kontorer og lagre), alle butikker, egen transport i Dagrofa Foodservice og specialistselskaber

Overskudsvarme fra køleanlæg genbruges

Dertil er der i mange af Dagrofas detailbutikker investeret i varmegenvindingsløsninger, som genbruger energi ved at udnytte butikkens kølesystem til opvarmning af butikken. Det medfører en reduktion i køb af fjernvarme eller gas på mellem 50 og 90 procent. I alt har det faldende forbrug i disse butikker resulteret i en reduktion i CO2 på 42 procent sammenlignet med klimaaftrykket i 2021.

Der er i 2023 opsat 37 varmegenvindingsanlæg i Dagrofa-regi. Her forventes den årlige energireduktion at være 3.500 MWh. Samlet set har Dagrofa nu installeret 93 varmegenvindingsanlæg. Disse anlæg har i 2023 stået for en samlet energireduktion på 4.236 MWh svarende til at have reduceret udledning fra gas, olie og fjernvarme med 327 ton CO2 i forhold til året før.

I en periode hen over årsskiftet 2022/2023 blev køle/frostanlægget i Dagrofa Logistik i Vejle udskiftet til et nyt og optimeret anlæg med klimaneutralt kølemiddel. Samtidig blev der etableret varmegenvinding til reduktion af lagerets gasforbrug. Resultatet af denne investering har betydet, at gasforbruget i 2023 er reduceret med 95 procent, svarende til 54 ton CO2 i forhold til året før. Endvidere har Dagrofa Logistik på sine lokationer sænket sit klimaaftryk med 32 procent fra 2021 til 2023.

I 2023 indkøbte Dagrofa Foodservice 15 nye overskudsvarmeanlæg, der udnytter de eksisterende køleanlæg. Der er således nu installeret 25 overskudsvarmeanlæg. Tilsammen har de 25 anlæg reduceret 2023-varmeforbruget med 1.173 MWh svarende til 71,4 ton CO2.

Overskudsvarmen kan opsamles og genbruges i varmesystemet til opvarmning af rum og varmt vand. På den måde kan selskabet reducere energiforbruget i de butikker, der fortsat opvarmes med olie og gas. En del af butikkerne opvarmes med fjernvarme og også her kan overskudsvarmen fra de nye køleanlæg anvendes. I sommermånederne producerer Dagrofa Foodservice nu overskudsvarme, som man ikke selv skal bruge. Derfor er det målet af sælge overskudsvarmen og levere den ud til fjernvarmeanlægget, så andre kan gøre brug af den, og så energien ikke går til spilde.

Eksempel:**Nyt anlæg i Cash & Carry i Næstved**

Cash & Carry-butikken i Næstved er blandt dem, som har fået installeret det nye anlæg, der genanvender overskudsvarme fra køleanlæg. Her kan butikschefen selv kontrollere anlægget online, trække målerdata ud og omregne denne data til klimaaftryk. Hele butikkens produktion af overskudsvarme, bliver trukket ud og genanvendt i butikken. Dette reducerer forbruget af gas markant.

Cash & Carry i Næstved har reduceret gasforbruget med 18.062 kWh svarende til 3,34 ton CO2 fra februar til og med den 31. december som følge af det nye overskudsvarmeanlæg.

I specialistselskabet Grøn Fokus iværksatte man i 2022 en udskiftning af belysningen til LED, mens man samtidig lukkede to køleapparater og samlede varerne på færre enheder. Ændringerne betød en strømbesparelse for 2023 på 119.000 kWh, svarende til 24 procent. I et andet specialistselskab, Kødgrossisten, blev en udskiftning af 3 køle/frostanlæg ligeledes sat i gang i december 2023. Det nye anlæg installeres med nyeste teknologi, som overvåger temperaturer og regulerer energiforbruget døgnet rundt. Det opsamler desuden overskudsvarmen. Den forventede energireduktion på el og gas er beregnet til cirka 560.000 kWh og en CO2 reduktion på 99 ton.

Dagrofa har i 2023 udarbejdet en energiplan for 2024 og 2025. Energiplanen skal skabe fundamentet for bedre dataopsamling og rapportering, samt identificering af nye energioptimeringspotentialer. Energiplanen, der er blevet til i samarbejde med KFI Erhvervsdrivende Fond, er budgetteret til 40 millioner kr. og en beregnet energireduktion på 12.500 MWh.

Fra 2024 etableres et energiteam i Dagrofa. De første medarbejdere blev ansat i begyndelsen af året. Energiteamets målrettede opgave er at bistå købmændene med at foretage og få udbytte af energiinvesteringer og derigennem sørge for reduktion af Dagrofas samlede energi- og klimaaftryk.

Madspild

Koncernens eget madspild udgør en væsentlig andel af koncernens CO₂-aftryk, og Dagrofa har fokus på reduktion heraf samt genanvendelse af det, som ikke kan reduceres. I 2020 meldte Dagrofa sig ind i tænketanken OneThird, som arbejder for at bekæmpe madspild, og som sammen med en række andre aktører i fødevarerbranchen har forpligtet sig til at reducere eget madspild med 50 procent inden udgangen af 2030. Dette arbejder Dagrofa på flere fronter for at nå.

I 2023 har koncernen reduceret sit madspild med 13 procent i forhold til året før. Det er bedre end målsætningen for året, som var 10 procent.

Successen skyldes en lang række tiltag i både detail, Foodservice og Logistik.

I 2024 vil Dagrofa fortsætte i samme spor. Madspildsorganisationerne Too Good To Go og Whywaste, som nu lyder navnet Invafresh, vil blive rullet ud i flere butikker i detailkæderne. Stop Spild Lokalt vil ligeledes nå ud til flere Cash & Carry-butikker i Dagrofa Foodservice.

I Dagrofa Logistik skal lagrene hurtigt have varerne ud til butikkerne. Også her arbejder man for at smide mindst muligt ud. Når en vare nærmer sig den kritiske grænse for hvornår varen bør ligge i butikken, får butikkerne tilbudt varen til reduceret pris. Varer, der ikke bliver solgt, bliver doneret til organisationer. Det kan være madspildsorganisationer, kvindecentre, varmestuer og plejehjem. Dette arbejder fortsætter i 2024, hvor målet fortsat er, at så lidt mad som muligt skal gå til spilde.

Overskudsmad til JunkFoods arbejde for et mere værdigt liv

Et samarbejde mellem Dagrofa Foodservice og organisationen JunkFood går tilbage til 2021. Med dette samarbejde støtter Dagrofa JunkFoods vigtige kamp for et mere værdigt liv på gaden. Organisationen laver hver dag gratis og nærende måltider til gadens folk, som bliver bragt ud til herberger og væresteder i København. JunkFoods ambition er, at alle gadens folk skal have mindst ét solidt måltid om dagen, da det skaber stabilitet, styrker sociale relationer og nedbringer mængden af konflikter. Derudover tager JunkFood unge udsatte ind i køkkenet for at give dem et springbræt til et produktivt arbejdsliv. Foruden den sociale indsats, laves maden delvist hver dag af overskudsvarer, der er doneret af forskellige organisationer. Projektet er beviset på, hvor stor en forskel et måltid kan gøre. Det vil vi gerne støtte op om.

Stop Spild Lokalt

Pr. 1. december 2023 indgik Dagrofa Foodservice en landsdækkende aftale med den frivillige organisation Stop Spild Lokalt. Organisationen har siden 2016 uddelt overskudsvarer fra erhvervslivet til økonomisk trængte personer og familier. I dag har Stop Spild Lokalt cirka 250.000 medlemmer i lokale Facebookgrupper, og der er etableret lokale Madoaser over hele landet, hvor organisationen samlet dagligt uddeler omtrent 30-35 ton mad. Det er mad, som på grund af snarlig udløbsdato eller beskadiget emballage ikke kan sælges. Det gør en forskel for lokalsamfundenes trængte borgere og bidrager til organisationens mål om, at ingen må gå sultne i seng.

Denne sag er vigtig for Dagrofa Foodservice, som er glad for at hjælpe og kunne bidrage til at give gode madoplevelser, samtidig med, at man intensiverer kampen mod eget madspild. I første omgang er 20 af de 30 Cash & Carry-butikker omfattet af aftalen. De sidste 10 vil efter planen indgå i aftalen i løbet af Q1 eller Q2 i 2024.

På tværs af Dagrofas kæder har 139 butikker brugt madspildsappen Too Good To Go, der sælger poser med overskudsmad til forbrugere. Samlet har de solgt 72.848 poser, beregnet til 182 ton sparet CO₂.

Dagrofa Foodservice står desuden bag Masterclasses hos kunderne for at vise, hvordan man kan skabe en overordnet mere ansvarlig menu.

Eksempler på Masterclass:

Kok og conceptchef hos Dagrofa Foodservice, Karsten Bøttker, hiver fat i alle de skæve udskæringer for at sætte fokus på de dele af dyret, som sjældent figurerer på menukortet. Det er både en fordel for pengepungen og for klimaet. For hvis vi bruger hele dyret, mindsker vi vores madspild i køkkenerne og får mere ud af de allerede indkøbte råvarer. Derfor inspirerer vi på kurset til brug af netop de skæve udskæringer.

Gode klimavalg

Dagrofa arbejder kontinuerligt med at hjælpe kunderne til at træffe gode klimavalg. Fx var MENY den første aktør i fødevarerbranchen til at kommunikere de officielle klimaanprisninger. Dertil uddannes alle nye elever i at rådgive kunderne til at træffe klimabevidste valg.

Som de første i dagligvarebranchen i Danmark, udarbejdede Dagrofa tilbage i 2020 et klimamodul i salgsassistentelevuddannelsen for detailelever fra MENY, SPAR, Min Købmand og Let-Køb. Dette kører nu på tredje år. Formålet er at uddanne salgsassistenteleverne i klimamæssige udfordringer og klarlægge betydningen af disse i fødevarerbranchen.

Det klæder salgsassistenteleverne på til både selv at tænke over klimafremmende initiativer i butikkerne samt vejlede kunderne i klimabevidste valg. Klimamodulet er nu en obligatorisk del af salgsassistentelevernes uddannelse både i de fire detailkæder og i Dagrofa Foodservice. På klimaududdannelsen lærer eleverne blandt andet om, hvordan de kan mindske madspild, og hvad der er gode plantebaserede alternativer til animalske fødevarer. Uddannelsens klimamodul har i 2023 inspireret flere af eleverne til at holde særlige klimauger i deres butikker, hvor de har sat fokus på klimavenlige fødevarer. Dagrofa er, så vidt vides, fortsat den eneste, som prioriterer et klimamodul i uddannelsen.

Plantebaserede fødevarer

Dagrofa ønsker at være førende på sortiment og salg af plantebaserede produkter, der er et direkte alternativ til animalske varer. I 2023 er salget af plantebaserede produkter steget med lidt mere end 10 procent i forhold til året før. Målet er at tredoble 2020-salget af denne type varer inden udgangen af 2024.

I 2024 vil Dagrofa i MENY gøre endnu mere for salget af blandt andet bælgfrugter i kraft af en donation fra "Fonden for plantebaserede fødevarer", der har givet 3,6 millioner kroner til en række aktører i dagligvarehandlen, herunder MENY til kampagnen "Gør det let at spise bælgfrugter."

SPAR blev i efteråret kåret til Årets Højdespringer, da Dansk Vegetarisk Forening kårede "Årets plantebaserede supermarked." Begrundelsen var, at SPAR har udvidet sortimentet og gjort varerne mere synlige i butikkerne.

Dagrofa blev i 2022 medlem af Plantebranchen, som er Europas største brancheforening for plantebaserede fødevarer. Foreningen tager en række initiativer og arrangerer i Danmark blandt andet en lang række events, som skal lære danskerne at spise mere plantebaseret.

Dertil samarbejder Dagrofa med organisationen PlanteVækst, Planteverket og leverandøren Naturliv for at få inspiration til nye spændende tilføjelser til det plantebaserede sortiment. Et eksempel på det er, at Dagrofa i 2023 er den første detailorganisation, der har vegansk ost i sortiment lavet på fermenterede nødder.

Ydermere arbejder Dagrofa kontinuerligt på at kommunikere om grønnere alternativer gennem klimaambassadører og medarbejdere ude i butikkerne. I 2023 har Dagrofa "overinvesteret" ved at have flere plantebaserede varer på hylderne end salget berettiger til. Det betyder blandt andet, at salget af bælgfrugter i 2023 er steget med 10 procent i et ellers svært marked.

Dagrofa Foodservice har i 2023 udviklet kokebogen "Har du noget vegansk". Med bogen som udgangspunkt tager medarbejdere rundt til kantiner og restauranter for at uddanne kokke i plantebaserede retter. Den uforudsete veganske kuvert er ofte en udfordring for det klassiske køkken. Bogen er lavet for at fremme de grønne alternativer og vise kokke, at man ved simple greb kan lave grønne retter, der er mindst lige så smagfulde som retter med kød. Bogen skal gøre det nemmere at svare "JA" til spørgsmålet "Har I noget vegansk?"

2. Folkesundhed og ansvarligt forbrug

Dagrofa arbejder på at bidrage til bedre folkesundhed og et mere ansvarligt forbrug blandt andet gennem initiativer, som skal øge genanvendelsen af plast og gøre det nemmere for forbrugerne at vælge de produkter, der bidrager til netop disse ting. Det handler blandt andet om genanvendt emballage.

Dagrofa har fokus på at bruge en så høj andel af genanvendt emballage som muligt i samtlige af sine egne mærker. Dette naturligvis uden at gå på kompromis med koncernens høje krav til fødevarer sikkerhed og emballagens styrke.

Det er Dagrofas ambition, at minimum 50 procent af al plast i plastemballagen til organisationens egne nonfood-varer skal være genanvendt inden 1. januar 2025.

Koncernen har endvidere besluttet, at minimum 25 procent af al plast til plastemballagen i alle Dagrofas egne varer inden 2025 skal være genanvendt plast.

Dagrofa arbejder intensivt imod disse mål. Således indeholder 67% af alle emballager i Grøn Balances nonfood allerede nu genanvendt materiale. Dette er blandt andet resultatet af en række nye tiltag på egne mærker, som blev sat i gang i 2022.

I 2023 har koncernen haft fokus på yderligere emballagemål med ønske om at mindske sit CO2-aftryk. En tværgående arbejdsgruppe arbejder intensivt med Dagrofas indsats i EU-kravet om Udvidet producentansvar for emballage, og en medarbejder er ansat udelukkende med udvikling af emballage for øje.

Ansvarligt indkøb

Med fokus på et ansvarligt forbrug, er Dagrofa under Etisk Handel Danmark medlem af de danske alliancer for ansvarlig Palmeolie, ansvarlig Sojaolie og ansvarlig Kaffe. Når det gælder kaffe, betyder det, at Dagrofa har fokus på arbejdsvilkår og miljø ved indkøb af kaffe til egne mærker. I forhold til ansvarlig soja arbejder alliancen for, at al soja skal være produceret ansvarligt og lovligt og ikke bidrage til afskovning eller konvertering af anden naturlig vegetation. Ligeledes gælder, at Dagrofa anvender ansvarlig palmeolie i egne varer. Al palmeolie som anvendes, er certificeret gennem RSPO og for fødevarer i egne mærker er der tale om segrégeret palmeolie.

Dagrofas handlingsplan har fokus på soja, som anvendes både direkte i produkter og indirekte til produktion af animalske varer. Målet er, at der anvendes certificeret eller verificeret ansvarlig soja. Det er for nuværende ikke opfyldt og derfor foretager vores leverandører, og også Dagrofa selv, indkøb af RTRS-sojakreditter, som bidrager til omstillingen til ansvarlig produktion af soja. Dagrofas køb af kreditter sker gennem alliancen i forbindelse med projektet "Bæredygtig Soja, Brasilien", hvor alliancen sammen med WWF og udenrigsministeriet har en prioriteret indsats i Cerrado Regionen i Brasilien.

I forlængelse af Dagrofas fokus på ansvarligt forbrug, meldte Dagrofa Foodservice sig i 2022 ind i Netværk for Miljømærket indkøb, der er etableret af Miljømærkning Danmark, som er etableret af Miljøministeriet til at varetage de officielle miljømærker, Svanemærket og EU-Blomsten i Danmark. Netværkets arbejde bidrager direkte til opfyldelse af FN's verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion.

I 2022 introducerede Dagrofa Foodservice et kundeoplysende klimaværktøj på sin webshop. Det betyder, at der på mere end 7.000 varenumre oplyses et gennemsnitligt CO₂-aftryk for varetyper, som tager afsæt i "Den Store Klimadatabase" fra Danmarks grønne tænketank, CONCITO. De tilgængelige klimadata er gennemsnitlige tal, som kunderne i Dagrofa Foodservice kan bruge vejledende og til klimaberegning af fødevarerindkøb i køkkener, der fx arbejder med grøn omstilling, og har fokus på CO₂-regnskaber. Det kan også være køkkener, der ønsker fokus på en mere bæredygtig tallerken.

Som led i denne del af Dagrofas CSR-strategi har koncernen også fokus på at øge salget af varer med Nøglehulsmærket med 10 procent. Med Nøglehulsmærket står Fødevarestyrelsen, som garant for, at varerne er gode sundhedsvalg. I 2023 øgede Dagrofa sit salg af varer med Nøglehulsmærket med 3 procent.

Koncernen har også et mål om at øge salget af statskontrollerede økologiske fødevarer med 10 procent hvert år fra 2021 til 2024.

Inflationen har sat dette mål under pres, da forbrugerne ofte går efter billigere varer. Et fokus på altid at have gode økologiske muligheder i tilbudsavisen og på hylderne, har dog hjulpet til, at salget af økologiske fødevarer trods alt er øget med 3 procent i forhold til 2022. Her er det værd at bemærke, at salget af økologiske fødevarer er steget mest i den sidste halvdel af året og måske et tegn på, at forbrugerne vender tilbage til det økologiske valg.

For at nå målsætningen om et øget salg af økologiske varer, vil en tværgående arbejdsgruppe se på særlige tiltag i 2024. Et tiltag, som blev sat i værk tidligt i 2024, var lanceringen af Danske Madskatte i MENY. Nøgleordene for Danske Madskatte er godt håndværk og innovation og mange af de foreløbigt 200 varer under Danske Madskatte, er økologiske. Derfor forventes dette tiltag at øge salget af økologiske varer.

3. Lokal bæredygtig udvikling

Det selvstændige købmændskab betyder, at købmændene kan agere med ægte engagement og lokal nærhed i forhold til kundernes ønsker med udgangspunkt i de specifikke vilkår i lokalområder. Dagrofa ønsker, at købmændene arbejder med ansvarlighed i et lokalt perspektiv, og koncernen understøtter købmændenes kompetencer og muligheder for at bidrage til mere lokal bæredygtighed, hvor de inddrager kunderne i en bæredygtig udvikling for byen.

Den lokale dagligvarebutik fungerer ofte som det lokale samlingspunkt, og den lokale købmand kan derfor bidrage til lokalsamfundet med forskellige sociale initiativer, som er til gavn for borgernes trivsel og lokalområdets udvikling. SPAR har i fem år været trofast sponsor for nonprofitorganisationen Ren Natur, som faciliterer lokale foreningers indsamling af affald i deres kommuner. I 2023 voksede engagementet til 53 kommuner over hele landet. I løbet af de fem år, er der indsamlet mere end 8 mio. stykker affald i hele Danmark. SPAR's købmænd fungerer desuden som samlingspunkt for en stor del af indsamlingsruterne og bidrager på den måde også til at skabe et rart lokalområde, støtte lokale foreninger og passe på naturen.

Udover at være initiativtager på gode, lokale tiltag, er den lokale købmand også med til at sikre en sund udvikling for byen og lokalsamfundet.

I 2022 foretog Dagrofa og KFI Erhvervsdrivende Fond en undersøgelse, der blandt andet viser, at mere end 19.000 ældre i gennemsnit ville have mere end 10 km til nærmeste indkøb, hvis ikke der lå en købmand i deres by. Den distance halveres takket være frie købmænd, der bringer landsgennemsnittet til nærmeste butik ned til blot 4 km.

Rapporten viser desuden, at de frie købmænd også styrker lokalsamfundene på en række øvrige områder. Eksempelvis engagerer købmændene sig i lokalområdet gennem økonomiske donationer og frivilligt arbejde i lokale erhvervsclubber og foreninger. Helt konkret donerer købmændene i gennemsnit knap 40.000 kr. til det lokale foreningsliv i deres nærområde og arbejder gennemsnitligt ca. 9 timer frivilligt om måneden i deres lokalsamfund. Dertil beskæftiger de frie købmænd ca. 12.500 deltids- og fuldtidsansatte og ca. 900 lokale underleverandører.

På trods af købmændenes positive bidrag til lokalsamfundene, er antallet af dagligvarebutikker i de mindste byer blevet halveret i løbet af de seneste 10 år. Den udvikling vil Dagrofa være med til at vende. Flere initiativer er sat i værk for at nå målet heriblandt det samfundsløfte, som koncernen fremlagde i oktober 2021. Med samfundsløftet har Dagrofa et erklæret mål om at åbne dagligvarebutikker i landdistriktsbyer med mindst 600 indbyggere, hvis projektet har tilstrækkelig lokal opbakning og finansiering.

Som en bekræftelse på samfundsløftet, har Dagrofa i 2023 besluttet at donere en Landsbypulje på 15 millioner kr., som borgerforeningerne kan søge støtte i til finansiering af en borgerstøttet butik. Foreningerne kan søge op til 600.000 kr.

I 2023 åbnede 13 Min Købmand som nye borgerstøttede butikker i byer, der tidligere havde mistet deres lokale indkøbsmulighed. Dagrofa forventer yderligere mindst 10 butikker i 2024. Interessen for butikkerne er stor, også fra politisk side. Siden 2016 har Dagrofa sammen med engagerede borgerforeninger været med til at åbne mere end 100 borgerstøttede butikker.

Menneskerettigheder, korrupsion og bestikkelse

Dagrofa har siden 2018 været medlem af UN Global Compact og amfori BSCI. Medlemskaberne danner fundament for Dagrofes arbejde med samfundsansvar.

UN Global Compact arbejder med 10 principper som bygger på internationalt anerkendte konventioner om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion. Samme konventioner ligger til grund for arbejdet i regi af amfori BSCI, og Dagrofa har valgt at anvende amfori BSCI Code of Conduct i vores samarbejdsaftaler med leverandører af varer til Dagrofa. I 2023 udkom en ny version af amfori BSCI Code of Conduct som er implementeret. Til samarbejdet med leverandører af varer til egne mærker anvendes United Nordic Supplier Code of Conduct. Den indeholder foruden principperne fra amfori BSCI også krav til dyrevelfærd og har skærpede krav til leverandørens arbejde med miljø og klima.

I samarbejde med United Nordic følger Dagrofa op på, om leverandører, som leverer produkter til koncernens egne mærker, efterlever Code of Conduct. Der foretages en vurdering af leverandører, som enten har produktion i et såkaldt risikoland eller bruger råvarer, der er dyrket i et risikoland. Ofte har leverandørerne en 3. parts certificering, der viser at leverandøren er auditeret på relevante punkter i Code of Conduct. Arbejdet med at efterleve Code of Conduct er både når det gælder menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, klima og miljøhensyn en proces. Dagrofa ønsker at leverandører arbejder med kontinuerlig forbedring i forhold til at efterleve kravene.

Dagrofes forretningsforbindelser og partnere er underlagt krav om overholdelse af relevant lovgivning og anbefalinger på samme niveau som Dagrofa. forbindelse med implementeringen af UTP-direktivet, blev der foretaget en gennemgående revidering af rammeaftalerne for både egne mærker og mærkevarer. Der er bl.a. indarbejdet krav til overholdelse af antikorrupsion i kunde- og samarbejdsaftaler samt alle rammeaftaler med leverandører. I alle nye aftaler er der desuden inkluderet en bestemmelse om adgang til ophævelse i tilfælde af at den anden part gør sig skyldig i tilfælde af antikorrupsion, hvidvask, bestikkelse mv.

Dagrofa har en offentlig tilgængelig menneskerettighedspolitik og i forhold til egne medarbejdere har Dagrofa en række HR-politikker vedrørende ligestilling mellem køn, rekrutteringspolitik, krænkelspolitik m.v., som løbende opdateres. Dagrofa har ligeledes vedtaget en opdatering og udvidelse af koncernens politikker for at fremme diversitet. Diversitetspolitikken beskæftiger sig både med rekruttering, screening, annoncering, fleksible arbejdsforhold og med måltal for underrepræsenteret køn.

I 2023 er en række politikker blevet opdateret. Det gælder hvidvaskpolitik, gavepolitik, sanktions- og landepolitik og persondatapolitik.

Ydermere er vedtaget en politik for AI – brug af kunstig intelligens. Der er udarbejdet guide omkring grøn markedsføring, mens guide om reglerne for prismarkedsføring er blevet opdateret igen i 2023.

Whistleblowerordning

Ét af de værktøjer, Dagrofa bruger for at understøtte menneskerettigheder, er koncernens whistleblowerordning, som skal sikre, at alle har et sted, de kan henvende sig for at blive hørt.

Dagrofa har i mange år haft en whistleblowerordning. Ordningen understøtter overholdelse af både lovgivning og internt fastsatte regler (politikker og retningslinjer) for at sikre en forsvarlig og effektiv drift af Dagrofa som virksomhed. PwC er valgt som ekstern leverandør for at sikre mulighed for fuld anonymitet i Dagrofes whistleblowerordning. Whistleblowerordningen har til formål at give ansatte, samarbejdspartnere, leverandører, købmænd og deres ansatte, kunder samt andre eksterne personer ("whistleblowere") mulighed for at indberette forhold, hvor der er kendskab til eller rimelig mistanke om faktiske eller potentielle overtrædelser af lovgivning, forsøg på at skjule sådanne samt alvorlige overtrædelser af retningslinjer udstedt af Dagrofa ("indberetninger").

I 2023 er ordningen udvidet, så den også omfatter samtlige butikker med mere end 50 ansatte.

Whistleblowerordningen håndterer også indberetninger om fødevarer sikkerhed samt forhold vedrørende ansættelses- eller ledelsesmæssige forhold.

Ansvarlig og attraktiv arbejdsplads

Dagrofa er en arbejdsplads, hvor medarbejdere skal kunne trives i et uformelt og professionelt miljø, og hvor udvikling af den enkelte medarbejder prioriteres højt.

Dagrofa ønsker at fremme medarbejdersundhed og mangfoldighed, så der er plads til alle uanset køn, alder og etnicitet. Dette gøres blandt andet i samarbejde med lokale kommuner og jobkonsulenter, som medvirker til integration af udenlandske medarbejdere og medarbejdere i løntilskud. Dagrofa har siden 2022 været medlem af foreningen Lige Adgang, som arbejder for at skabe et inkluderende arbejdsmarked for alle.

I Dagrofa Logistik, hvor gentagne løft er en del af hverdagen, har medarbejderne gennem længere tid testet brug af exoskeletter. Dagrofa Logistik har siden 2021 medvirket i et phd-studie, som viser gode resultater. Exoskeletterne støtter kroppen og skåner den for belastning ved løft. Exoskeletterne til ryggen reducerer på den måde arbejdsbelastningen med omtrent 20 procent og bevirker, at medarbejderne er mindre trætte efter en arbejdsdag på lageret. Målet er, at alle lagermedarbejdere i frugt & grønt kan bruge exoskeletter i 2025.

I 2023 blev der igen udarbejdet en fælles måling af motivation og trivsel for alle Dagrofa-ansatte. Målingen viser, ifølge tal fra Analyzer, større motivation og tilfredshed i Dagrofa end på arbejdsmarkedet generelt, og den efterlader indtryk af en organisation i trivsel og fremdrift. Trivselsmålingen foretages en gang årligt.

Alle nye medarbejdere bliver via medarbejderhåndbogen introduceret til Dagrofa som ansvarlig virksomhed, hvilket omfatter introduktion til politikker og retningslinjer vedrørende blandt andet antikorruption, arbejdsmiljø, forebyggelse og håndtering af krænkende adfærd, gaver, rejser, interessekonflikter og hvidvask samt whistleblowerordningen. Dagrofa gennemgår og opdaterer løbende disse politikker og flere er blevet opdateret i 2023. Det gælder blandt andet diversitetspolitik, menneskerettighedspolitik, gavepolitik og whistleblowerordningen.

Dagrofes medarbejdere gør forskellen for virksomheden og kunderne, og Dagrofa tilbyder derfor en bred palet af relevant medarbejdertræning. I 2023 arbejdede Dagrofa med at videreudvikle forskellige læringsformer med særlig fokus på udvikling, digitalisering, ledelse, fagkompetencer, tiltrækning af medarbejdere samt klimabevidsthed.

Et eksempel herpå er fysiske og digitale fagkurser målrettet ledere og medarbejdere i Dagrofas detailbutikker. Dette omhandler blandt andet kurserne "Ostemester", "Øl-kellner" og "Detail-sommelier", hvor der er fokus på at give specialiseret viden inden for de specifikke kategorier. Ligeledes er mestertalentuddannelsen for slagtere og delikatessesmedarbejdere en del af Dagrofas målsætning om at styrke fagkompetencerne.

Netop fagkompetencerne bliver også belønnet af kunderne. I Loyalty Groups store undersøgelse af supermarkeds kæderne i 2023, scorede MENY således blandt andet bedst i spørgsmålet "De ansatte i mit primære supermarked er professionelle".

I 2023 fortsatte arbejdet med at sikre, at Dagrofa er en attraktiv arbejdsplads med gode muligheder for personlig og faglig udvikling. Blandt andet har koncernen været med til at lancere en 2-årig akademiuddannelse i retail. Uddannelsen skal styrke karrierevejen i detailbutikkerne og den enkelte medarbejders udvikling gennem en række kreative og anderledes initiativer, der skal udfordre og inspirere deltagerne, samtidig med de lærer i praksis.

I 2023 begyndte 20 elever på uddannelsen, og Dagrofa har fortsat høje forventninger til fremtidig rekruttering. Elevernes tilfredshed blev i 2023 målt til et gennemsnit på 4,4 på en skala fra 1 til 5.

Dagrofas fortsatte arbejde med personlig og faglig udvikling har de senere år haft positiv effekt på rekruttering af elever. I 2023 rekrutterede Dagrofa 134 salgs- og handelselever. For andet år i træk markerer det et historisk højt optag af elever med det højeste antal nogensinde – tallet er også næsten dobbelt op i forhold til rekruttering af salgselever i 2021 - før starten på indeværende strategiperiode.

På tværs af alle fag, rekrutterede Dagrofa 200 elever i 2023. Også dette er rekord og 13 mere end året før.

Koncernen har stort fokus på intern rekruttering. Således blev 60 procent af ledige stillinger i detailkæderne MENY, SPAR, Min Købmand og Let-Køb besat internt. Det strategiske fokus på at styrke koncernen på tværs af kæder og forretningsenheder via intern rekruttering, fortsætter i 2024.

God ledelse

Dagrofa prioriterer god ledelse og udvikling af lederkompetencer som en vigtig nøgle til daglig trivsel blandt medarbejderne.

I Dagrofa bliver lederne trænet i feedback og anerkendelse. Dette afspejler sig også i målingen af medarbejdertilfredshed. Medarbejderne har en høj tilfredshed med deres ledere. Målingen for 2023 viser fortsat fremgang på et allerede højt niveau i tilfredsheden med samarbejdet mellem medarbejder og leder. På en skala fra 1 til 5, var den gennemsnitlige vurdering fra medarbejderne 4,45 i 2023 mod 4,43 i 2022 og 4,40 i 2021.

I 2024 vil flere tiltag blive aktiveret blandt andet med henblik på at styrke trivselsmålingen. I februar 2024 tager MENY således på både hovedkontor og i butikker hul på anerkendelsesprogrammet "Du er guld".

Fremme af købmandsskabet

Købmanden er helt central i Dagrofas butikker og i lokalmiljøet, hvorfor købmandsskabet og købmandskompetencer vægtes højt i koncernen. Dagrofa træner og uddanner ambitiøse og erfarne købmænd på Dagrofas specialdesignede købmandsakademiuddannelse.

Dagrofa uddanner også medarbejdere, som har ambitioner om at blive købmænd i fremtiden på en købmandsuddannelse. Købmandsuddannelsen har til formål at forkorte vejen fra medarbejder til selvstændig købmand gennem relevant uddannelse og sparring. I 2023 har 46 engagerede medarbejdere fra butiksnettet deltaget på Dagrofas købmandsuddannelse. På en skala fra 1-5 har de i 2023 vurderet uddannelsen til 4,9.

Inkluderende arbejdsmiljø

Dagrofa ønsker, at der på arbejdspladsen er en ordentlig og respektfuld omgangstone. Derudover tager koncernen krænkende adfærd alvorligt og tilstræber en åben dialog om krænkende adfærd samt forebyggelse på området. De foregående år er krænkelspolitikker og -retningslinjer i Dagrofa blevet revideret, opdateret og forankret. I 2023 arbejdede Dagrofa videre med at afdække, hvad koncernen kan gøre for yderligere at styrke forebyggelsen og håndteringen af krænkende adfærd. Dette er blandt andet sket med inspiration fra foreningen Lige Adgang, som hjælper med redskaberne til at blive endnu bedre til at arbejde med inklusion og mangfoldighed.

En ny diversitetspolitik vedtaget i december 2023 fastslår, at Dagrofa ønsker en mangfoldig arbejdsplads. En inkluderende arbejdsplads og kultur er en forudsætning for at fremme mangfoldighed og et sundt arbejdsklima. Det betyder blandt andet, at der er indført et testværktøj i rekrutteringsprocessen, som har fokus på saglig afdækning af kandidatens kompetencer, erfaringer og potentiale. Stillingsannoncer skal også løbende gennemgås og fornyes, så man sikrer, at Dagrofa appellerer til et bredt og mangfoldigt ansøgerfelt. Ydermere skal billeder og materiale i intern og ekstern kommunikation løbende opdateres og afspejle en mangfoldig arbejdsplads med plads til forskelligheder.

Måltal for bestyrelsen - Rapportering efter Årsregnskabsloven § 99B

Mahia 17 ApS arbejdede efter et mål om, at der skulle udpeges og vælges minimum et kvindeligt medlem af bestyrelsen i 2023. Der blev valgt to, og kvinderne udgør nu 33 procent af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer. Ligeledes er en ud af tre medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer en kvinde. Målsætningen er, at det underrepræsenterede køn i bestyrelsen skal udgøre 40 procent.

Status for underrepræsenteret køn og måltal i øvre ledelsesniveauer

Dagrofa har en ligestillingspolitik, hvor en af ambitionerne er at skabe en arbejdsplads med større lighed mellem antallet af kvinder og mænd på de øvre ledelsesniveauer, og hvor det underrepræsenterede køn som udgangspunkt udgør minimum 40 procent. Med de øvre ledelsesniveauer menes direktionen, koncernledelsen og Top 60-ledelsen. Top 60 defineres som ledere, der refererer til medlemmer af koncernledelsen. I Dagrofas Top 60-ledergruppe er fordelingen på 69 procent mandlige medlemmer og 31 procent kvindelige medlemmer ved udgangen af 2023. Dagrofa har også i 2023 stillet krav til samarbejdende rekrutteringsvirksomheder om, at der skal præsenteres kandidater af begge køn til lederstillinger, da dette anses for at være en vigtig forudsætning for ligestilling i ledelsesniveauerne.

Uddannelse af salgsassistentelever er af stor vigtighed for at støtte egen pipeline til de forskellige ledelsesniveauer i Dagrofas butikformater MENY, SPAR, Min Købmand, Let-Køb og engrosbutikkerne i Dagrofa Foodservice.

Tidligt i elevernes uddannelsesforløb identificeres de elever, der ønsker at gå ledelsesvejen i Dagrofa, og der er fra elevuddannelsens begyndelse fokus på en ligelig repræsentation af begge køn. Det er vigtigt for at fremme flere ledere af det underrepræsenterede køn, at der allerede fra starten tilstræbes en ligelig fordeling af kvindelige og mandlige elever. I 2023 udgjorde det underrepræsenterede køn 40 procent af de optagede elever. Det er en fremgang på 2 procentpoint i forhold til 2022.

I Dagrofa vægtes intern uddannelse og udvikling af ledere tungt, og derfor igangsatte Dagrofa i 2021 et mentorprogram på tværs af koncernen, hvor ledere sparrer med medarbejdere gennem deres faglige udvikling og hjælper dem med at nå deres faglige mål som fx. forfremmelse.

Mentorprogrammet er vokset støt. I 2023 deltog 64 personer mod 52 i 2022, og indsatsen fortsætter i 2024. Der tilstræbes en ligelig fordeling af begge køn. I 2023 var 56 procent mentees mænd, mens 44 procent var kvinder. Der forventes en positiv udvikling i koncernens diversitet i takt med, at arbejdet med ovenstående initiativer intensiveres i fremtiden.

MÅLTAL	2023	2024	2025	2026	2027
Øverste ledelsesorgan: Bestyrelsen					
Samlet antal medlemmer (generalforsamlingsvalgte)	6	-	-	-	-
Underrepræsenterede køn i procent	33 %	-	-	-	-
Måltal i procent	33 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Øverste ledelseslag er undtaget, da direktionen kun består af to personer.					
Øvrige ledelseslag: Reference til direktionsmedlemmer (jf. årsregnskabslovens § 99 b) Dagrafa ApS					
Samlet antal medlemmer	15	-	-	-	-
Underrepræsenterede køn i procent	27 %	-	-	-	-
Måltal i procent	27 %	33 %	33 %	33 %	40 %

Dataetik - Rapportering efter Årsregnskabsloven § 99D

Dagrafa har en direktionsgodkendt politik for dataetik, som beskriver Dagrafas tilgang til god dataetik, og de dataetiske principper, som Dagrafa følger for at sikre, at data behandles etisk forsvarligt og gennemsigtigt.

Politikken påvirker vores krav til samarbejdspartnere, herunder databehandlers behandling af data, samt de teknologier og processer, som vi vælger at anvende.

Dagrafa sørger for, at IT-leverandører handler under instruktion, har god sikkerhed under behandlingen af data samt opfylder fastsatte forventninger til IT-sikkerhedsetik.

Dagrafa bruger data til at skabe værdi for kunderne, så de mest effektivt og personaliseret får adgang til de rette løsninger og tilbud. Det skaber gennemsigtighed, så kunderne i videst muligt omfang har direkte indsigt i data om dem samt de behandlinger, der foretages, så kunderne kan være trygge ved, at data om dem er beskyttet bedst muligt.

Politikken er udmøntet i en procedure, som følges i de forskellige forretningsenheder i Dagrafa, når der tages initiativ til iværksættelse af nye databehandlinger, behandling af data med nye formål, implementering af ny teknologi mv., der rejser dataetiske problemstillinger.

Dagrafas dataetiske principper omhandler; Ansvar for databehandlingen, vurdering inden implementering, krav til vores samarbejdspartnere og træning og kontrol med databehandlingen. Der arbejdes med "De 5 trin i den dataetiske vurdering" efter inspiration fra Dataetisk Råd, og endelig følger direktionen arbejdsgruppens arbejde med de dataetiske principper, dilemmaer, herunder anvendelse af AI i henhold til AI-politikken. Den dataetiske politik suppleres af Dagrafas politik for behandling af persondata, som ligeledes er opdateret i 2023.

Dagrafa prioriterer, at medarbejdere er velinformerede om dataetik, datasikkerhed og korrekt omgang med persondata, blandt andet gennem løbende træning, uddannelse og efteruddannelse af medarbejderne.

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 for Mahia 17 ApS.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Koncernregnskabet og årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for 2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og af koncernens og selskabets finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og selskabet står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Ringsted, den 14. marts 2024

Direktion

Tomas Pietrangeli

Thomas Tellersen Børsen

Bestyrelse

Jesper Lok
Formand

Michael Christiansen
Næstformand

Tore Bekken
Næstformand

Marianne Rørslev Bock

Anne Bech Torgersen

Søren Engberg

Kennet Berlin

Liza Jensen

Søren Verdelin Hansen

Til kapitalejerne i Mahia 17 ApS

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Mahia 17 ApS for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet. Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark. Ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder de krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Hellerup, den 14. marts 2024

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR nr.: 33 77 12 31

Anders Stig Lauritsen

statsautoriseret revisor

mne32800

Martin Lunden

statsautoriseret revisor

mne32209

T.kr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022
Nettoomsætning	1	19.391.326	18.751.725	0	0
Andre driftsindtægter	2,3	134.246	129.500	0	0
Indtægter		19.525.572	18.881.225	0	0
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-16.121.166	-15.595.182	0	0
Andre eksterne omkostninger		-1.367.731	-1.384.658	-501	-1.424
Personaleomkostninger	4	-1.610.963	-1.518.467	0	-22
Resultat før afskrivninger		425.712	382.918	-501	-1.446
Af- og nedskrivninger	5	-212.138	-212.109	0	0
Resultat af primær drift		213.574	170.809	-501	-1.446
Tilbageførsel af nedskrivning i dattervirksom.	6	0	0	177.000	131.000
Indtægter af kap. andele i ass. virksomheder	7	1.289	1.607	0	0
Indtægter af værdipapirer, der er anlægsaktiver		1	12	0	0
Finansielle indtægter	8	3.766	1.656	193	28
Finansielle omkostninger	9	-62.384	-42.966	-2.002	-2.081
Resultat før skat		156.246	131.118	174.690	127.501
Skat af årets resultat	10	134.026	0	54.428	770
Årets resultat		290.272	131.118	229.118	128.271

T.kr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
AKTIVER					
IT-software		100.549	69.125	0	0
Goodwill		54.125	34.745	0	0
Varemærker og produktudvikling		44.718	39.008	0	0
Immaterielle anlægsaktiver under udførelse		68.109	46.112	0	0
Immaterielle anlægsaktiver	11	267.501	188.990	0	0
Grunde og bygninger		674.191	685.115	0	0
Driftsmateriel og inventar		370.613	355.985	0	0
Indretning af lejede lokaler		178.114	145.938	0	0
Materielle anlægsaktiver under opførelse		9.454	34.304	0	0
Materielle anlægsaktiver	12	1.232.372	1.221.342	0	0
Kapitalandele i dattervirksomheder		0	0	1.995.995	1.818.995
Kapitalandele i associerede virksomheder		6.627	6.588	0	0
Andre værdipapirer og kapitalandele		2.839	2.854	0	0
Deposita		95.135	97.348	0	0
Finansielle anlægsaktiver	13	104.601	106.790	1.995.995	1.818.995
Anlægsaktiver		1.604.474	1.517.122	1.995.995	1.818.995
Færdigvarer og handelsvarer		1.106.002	1.084.305	0	0
Varebeholdninger		1.106.002	1.084.305	0	0
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	14	1.035.328	1.050.855	0	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0	2.279	3.345
Andre tilgodehavender		76.195	60.246	147	225
Selskabsskat		0	0	1.428	770
Udskudt skatteaktiv	15	135.138	0	53.000	0
Periodeafgrænsningsposter	16	140.129	85.591	0	0
Tilgodehavender		1.386.790	1.196.692	56.854	4.340
Værdipapirer		0	39	0	0
Likvide beholdninger		88.644	39.098	12.850	12.341
Omsætningsaktiver		2.581.436	2.320.134	69.704	16.681
AKTIVER		4.185.910	3.837.256	2.065.699	1.835.676

T.kr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
PASSIVER					
Selskabskapital	17	123.689	123.689	123.689	123.689
Overført resultat		359.910	96.905	1.875.830	1.647.063
Egenkapital henført til kapitalejere af moderselskabet		483.599	220.594	1.999.519	1.770.752
Minoritetsinteresser		39.862	35.446	0	0
Egenkapital	18	523.461	256.040	1.999.519	1.770.752
Andre hensatte forpligtelser	19	135.050	106.652	0	0
Hensatte forpligtelser		135.050	106.652	0	0
Ansvarlig lånekapital	20	283.860	271.860	66.134	64.134
Prioritetsgæld		387.742	406.839	0	0
Anden langfristet gæld	21	18.186	5.258	0	0
Langfristede gældsforpligtelser	22	689.788	683.957	66.134	64.134
Kortfristet del af langfristet gæld	22	25.049	32.689	0	0
Bankgæld		95.116	97.453	0	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		2.336.427	2.306.832	46	790
Skyldig afgift, moms og A-skat		66.683	80.054	0	0
Anden kortfristet gæld		314.336	273.579	0	0
Kortfristede gældsforpligtelser		2.837.611	2.790.607	46	790
PASSIVER		4.185.910	3.837.256	2.065.699	1.835.676
Andre økonomiske forpligtelser, sikkerhedsstillelser og eventualforpligtelser	23				
Nærtstående parter	24				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	25				
Oplysning om betydningsfulde hændelser, indtruffet efter regnskabsårets afslutning	26				

Koncern

<u>T.kr.</u>	<u>Selskabs- kapital</u>	<u>Overført resultat</u>	<u>Egenkapital henført til kapitalejere af moder- selskabet</u>	<u>Mino- ritets- interesser</u>	<u>I alt</u>
Egenkapital 1. januar 2023	123.689	96.905	220.594	35.446	256.040
Egne anparter	0	-351	-351	0	-351
Tilgang	0	0	0	250	250
Årets resultat	0	263.356	263.356	26.916	290.272
Betalt udbytte	0	0	0	-7.115	-7.115
Udbetaling af overskudsandele m.m. I/S'er	0	0	0	-15.635	-15.635
Egenkapital 31. december 2023	123.689	359.910	483.599	39.862	523.461

Moderselskab

<u>T.kr.</u>	<u>Selskabs- kapital</u>	<u>Overført resultat</u>	<u>I alt</u>
Egenkapital 1. januar 2023	123.689	1.647.063	1.770.752
Egne anparter	0	-351	-351
Årets resultat	0	229.118	229.118
Egenkapital 31. december 2023	123.689	1.875.830	1.999.519

Koncern

<u>T.kr.</u>	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>
Resultat før afskrivninger	425.712	382.918
Regulering for ændringer i driftskapital:		
Varedebitorer og andre tilgodehavender	-54.960	38.537
Handelsvarer	-21.697	342.247
Leverandørgæld, afgifter og anden gæld	78.167	-670.687
Pengestrøm fra primær drift	427.222	93.015
Betalte renter m.v.	-50.384	-33.241
Modtagne renter m.v.	3.766	1.655
Afregning af sambeskatningsbidrag	0	0
Pengestrøm fra driften	380.604	61.429
Investering, immaterielle og materielle anlægsaktiver	-295.802	-203.613
Afhændelse, materielle anlægsaktiver	61	0
Investering, finansielle anlægsaktiver	2.227	-21.698
Pengestrøm fra investeringsaktiviteter	-293.514	-225.311
Tilgang, langfristet gæld	0	4.323
Afdrag, langfristet gæld	-13.809	0
Udbytte	-5.872	-3.500
Udbetaling af overskudsandele m.m. I/S'er	-15.565	-31.236
Ændring af rentebærende bankgæld	-2.337	97.452
Pengestrøm fra finansieringsaktiviteter	-37.583	67.039
Nettoforskydning i likvide beholdninger og værdipapirer	49.507	-96.843
Likvide beholdninger og værdipapirer ved årets begyndelse	39.137	135.980
Likvide beholdninger og værdipapirer ved årets udgang	88.644	39.137
Likvider specificeres således:		
Likvide beholdninger	88.644	39.098
Værdipapirer	0	39
Likvide beholdninger og værdipapirer ved årets udgang	88.644	39.137

1. Nettoomsætning

<u>T.kr.</u>	Koncern		Moderselskab	
	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>
Geografiske markeder:				
Danmark	18.514.391	17.914.317	0	0
Grønland, Færøerne og Island	760.359	729.680	0	0
Øvrige Europa	115.836	106.645	0	0
Øvrige verden	740	1.083	0	0
	<u>19.391.326</u>	<u>18.751.725</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Forretningsområder:				
Detail	4.156.462	3.854.262	0	0
Logistik	10.820.977	10.363.677	0	0
Foodservice	4.413.887	4.533.786	0	0
	<u>19.391.326</u>	<u>18.751.725</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

2. Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter vedrører udlejning af ejendomme, forpagtningsafgifter samt fortjeneste ved salg af materielle anlægsaktiver. Herudover indgår tillige COVID-19-kompensation jf. note 3.

3. Særlige poster**Koncern**

Selskaber i Foodservice delen af Dagrofa-koncernen, som hovedsageligt servicerer hotel- og restaurationsbranchen, har modtaget COVID-19-kompensation for lønomkostninger samt faste omkostninger. Der er ikke modtaget kompensation for lønomkostninger samt faste omkostninger i 2023, men i 2022 modtog selskaberne kompensation for lønomkostninger på 10,7 millioner kr. samt kompensation for faste omkostninger på 0,1 millioner kr. Begge er indregnet under andre driftsindtægter.

Der indgår ikke særlige poster i regnskabet for 2023 eller 2022 for moderselskabet.

4. Personalemkostninger

T.kr.	Koncern		Moderselskab	
	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022
Gager og løn	1.496.248	1.422.082	0	22
Pensioner	117.363	98.510	0	0
Andre omkostninger til social sikring	29.503	26.003	0	0
	1.643.114	1.546.595	0	22
Heraf aktiveret løn til udviklingsprojekter	-32.151	-28.128	0	0
	1.610.963	1.518.467	0	22

For oplysninger om direktions- og bestyrelsesvederlag henvises til note 24.

Det gennemsnitlige antal fuldtidsansatte medarbejdere i regnskabsåret

	3.271	3.251	0	0
--	--------------	--------------	----------	----------

5. Af- og nedskrivninger

T.kr.	Koncern		Moderselskab	
	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022
IT-software	46.974	43.516	0	0
Goodwill	8.585	12.301	0	0
Varemærker og produktudvikling	6.223	4.744	0	0
Andre immaterielle anlægsaktiver	0	816	0	0
Bygninger og bygningsinstallationer	32.779	31.502	0	0
Driftsmateriel og inventar	90.908	89.549	0	0
Indretning af lejede lokaler	26.669	29.681	0	0
	212.138	212.109	0	0

6. Tilbageførsel af nedskrivning i dattervirksomhed

<u>T.kr.</u>	Koncern		Moderselskab	
	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>
Tilbageførsel af nedskrivning i dattervirksomhed	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>177.000</u>	<u>131.000</u>

7. Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder

<u>T.kr.</u>	Koncern		Moderselskab	
	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>
Andel af resultat i associerede virksomheder	<u>1.289</u>	<u>1.607</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

8. Finansielle indtægter

<u>T.kr.</u>	Koncern		Moderselskab	
	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>	<u>1/1-31/12 2023</u>	<u>1/1-31/12 2022</u>
Renteindtægter, tilknyttede virksomheder	0	0	34	0
Renteindtægter, bank	280	29	146	28
Renteindtægter, debitorer	3.176	1.619	0	0
Renteindtægter, diverse	<u>310</u>	<u>8</u>	<u>13</u>	<u>0</u>
	<u>3.766</u>	<u>1.656</u>	<u>193</u>	<u>28</u>

9. Finansielle omkostninger

T.kr.	Koncern		Moderselskab	
	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022
Renteudgifter, tilknyttede virksomheder	0	0	0	7
Renteudgifter, bank	10.890	7.296	0	67
Renteudgifter, kreditorer	390	13	0	0
Renteudgifter, prioritetsgæld	18.083	4.306	0	0
Garantiprovision	7.500	7.500	0	0
Renteudgifter, ansvarlig lånekapital	12.000	12.000	2.000	2.000
Renteudgifter, diverse	13.521	11.851	2	7
	62.384	42.966	2.002	2.081

10. Skat af årets resultat

T.kr.	Koncern		Moderselskab	
	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022
Årets aktuelle skat	-1.112	0	1.428	770
Årets udskudte skat	135.139	0	53.000	0
	134.026	0	54.428	770
Der fordeles således:				
Skat af årets resultat	134.026	0	54.428	770
	134.026	0	54.428	770

Der henvises til note 15 for yderligere information om skatteaktiver.

11. Immaterielle anlægsaktiver**Koncern**

<u>T.kr.</u>	<u>IT- software</u>	<u>Goodwill</u>	<u>Varemærker og produkt- udvikling *</u>	<u>Andre immat. Anlægsaktiv.</u>	<u>Under udførelse</u>
Kostpris 1. januar 2023	268.833	155.060	98.015	79.503	46.112
Overførsler i årets løb til andre poster	30.286	0	0	0	-30.286
Tilgang til kostpris	48.112	27.965	11.933	0	52.508
Afgang til kostpris	-375	0	-1.200	-370	-225
Kostpris 31. december 2023	346.856	183.025	108.748	79.133	68.109
Af- og nedskrivninger 1. januar 2023	199.708	120.315	59.007	79.503	0
Årets af- og nedskrivninger	46.974	8.585	6.223	0	0
Afgang vedrørende afhændede aktiver	-375	0	-1.200	-370	0
Af- og nedskrivninger 31. december 2023	246.307	128.900	64.030	79.133	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	100.549	54.125	44.718	0	68.109

* Regnskabsposten omfatter omkostninger til udvikling af nye produkter under Private Label, der forventes at give Mahia-koncernen en fremtidig merindtjening, der overstiger de aktiverede omkostninger.

12. Materielle anlægsaktiver**Koncern**

<u>T.kr.</u>	<u>Grunde og byg- ninger</u>	<u>Drifts- materiel og inventar</u>	<u>Indretning af lejede lokaler</u>	<u>Under opførelse</u>
Kostpris 1. januar 2023	1.187.888	1.031.835	486.439	34.304
Regulering til kostpris primo	18.789	0	-18.789	0
Overførsler i årets løb til andre poster	716	12.384	13.028	-26.128
Tilgang til kostpris	16.592	93.164	50.415	1.988
Afgang til kostpris	-3.693	-34.582	-26.862	-710
Kostpris 31. december 2023	<u>1.220.292</u>	<u>1.102.801</u>	<u>504.231</u>	<u>9.454</u>
Af- og nedskrivninger 1. januar 2023	502.773	675.850	340.501	0
Regulering til akk. afskrivninger primo	14.242	0	-14.242	0
Årets af- og nedskrivninger	32.779	90.908	26.669	0
Afgang vedrørende afhændede aktiver	-3.693	-34.570	-26.811	0
Af- og nedskrivninger 31. december 2023	<u>546.101</u>	<u>732.188</u>	<u>326.117</u>	<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	<u>674.191</u>	<u>370.613</u>	<u>178.114</u>	<u>9.454</u>

13. Finansielle anlægsaktiver**Koncern**

<u>T.kr.</u>	<u>Kapital- andele i ass. virksomhed.</u>	<u>Andre værdi- papirer og kapitalandele</u>	<u>Deposita</u>
Kostpris 1. januar 2023	5.844	3.005	97.390
Tilgang til kostpris	0	142	7.488
Afgang til kostpris	0	-156	-9.701
Kostpris 31. december 2023	5.844	2.990	95.177
Værdireguleringer 1. januar 2023	744	-151	-42
Årets resultat	1.289	0	0
Udbytter	-1.250	0	0
Værdireguleringer 31. december 2023	783	-151	-42
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	6.627	2.839	95.135

Moderselskab

<u>T.kr.</u>	<u>Kapital- andele i dattervir.</u>
Kostpris 1. januar 2023	2.474.995
Kostpris 31. december 2023	2.474.995
Værdireguleringer 1. januar 2023	-656.000
Tilbageførsel af nedskrivning	177.000
Værdireguleringer 31. december 2023	-479.000
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	1.995.995

13. Finansielle anlægsaktiver (fortsat)**Specifikation af kapitalandele*****Datterselskaber***

Dagrofa ApS	100%	Ringsted
Dagrofa Logistik A/S	100%	Vejle
Dagrofa Foodservice A/S	100%	Ishøj
Dagrofa Bornholm A/S	70%	Rønne
HKI Ost ApS	60%	Ishøj
Grøn Fokus A/S	70%	Ishøj
Prima Frugt A/S	100%	Ishøj
Dagrofa Finansiering A/S	100%	Ringsted
MENY Maagebakken I/S	90%	Odense
MENY Skalborg Bakke I/S	75%	Aalborg
MENY Sæby I/S	51%	Sæby
MENY Borups Allé I/S	51%	Frederiksberg
MENY Hellerup I/S	80%	Hellerup
MENY Østerbro I/S	90%	København Ø
MENY Hundested I/S	51%	Hundested
MENY Nærumvænge Torv I/S	75%	Nærum
MENY Hjallesvej I/S *	75%	Odense
MENY Bagsværd I/S	75%	Bagsværd
MENY HCØ Frederikshavn I/S	75%	Frederikshavn
MENY Præstø I/S	75%	Præstø
MENY Jægersborg Allé 4 I/S *	75%	Charlottenlund
MENY Hjørring I/S	75%	Hjørring

Associerede selskaber

I/S GOBlvin	50%	Valby
-------------	-----	-------

* Butik er lukket som et I/S i regnskabsåret, og overgået til en Dagrofa ApS butik

14. Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser

<u>T.kr.</u>	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
Heraf forfalder efter 1 år *	24.414	44.599	0	0

* Tilgodehavender som forfalder efter 1 år vedrører særlige varekreditter.

15. Skatteaktiv

<u>T.kr.</u>	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
Skatteaktiv vedrører:				
Immaterielle og materielle anlægsaktiver	30.215	59.378	0	0
Lager	0	1.100	0	0
Debitorer	3.300	3.300	0	0
Hensættelser	42.013	36.796	0	0
Underskud til fremførsel	219.610	221.929	213.312	0
	295.138	322.503	213.312	0
Heraf nedskrevet	-160.000	-322.503	-160.312	0
Skatteaktiv 31. december	135.138	0	53.000	0
Udskudt skat er afsat med 22 % svarende til den gældende skattesats.				
Skatteaktiv 1. januar	0	0	0	0
Udskudt skat indregnet i resultatopgørelsen	135.138	0	53.000	0
Skatteaktiv 31. december	135.138	0	53.000	0

Koncernen har kun skatte-aktiviteter i Danmark, hvorfor der kun afregnes skat i Danmark.

Fra 2024 bliver koncernen omfattet af de nye regler i Minimumsbeskatningsloven (implementeringen af OECD/EUS Pillar Two Model Rules), da regelsættet også omfatter store danske koncerner, når visse omsætningskrav er opfyldt. Da Dagrofa-koncernen udelukkende har aktivitet i Danmark, forventes der ingen merbeskatning.

16. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter vedrører forudbetalinger til leverandører samt forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnementer, licenser med mere.

17. Selskabskapital

	Nominel værdi i t.kr.	% af selskabs- kapital
Beholdningen af egne anparter kan specificeres således:		
Beholdning 1. januar 2023	3.127	2,53%
Beholdning 31. december 2023	3.167	2,56%

Tilgangen af anparter skyldes ophør af samarbejdet med de pågældende anpartshavere.

18. Resultatdisponering

	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
T.kr.				
Minoritetetsinteressers andel af resultat i dattervirksomheder	26.916	20.070	0	0
Årets resultat	<u>263.356</u>	<u>111.048</u>	<u>229.118</u>	<u>128.271</u>
	<u>290.272</u>	<u>131.118</u>	<u>229.118</u>	<u>128.271</u>

19. Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser består af omkostninger til reetablering af butiksljemål, som indregnes på baggrund af estimerede omkostninger ved udtræden af lejemålet. Hensættelsen opgøres som skønnede reetableringsomkostninger pr. lejemål multipliceret med antal af lejekontrakter. Derudover omfatter hensatte forpligtelser en tabsgivende kontrakt i et datterselskab, som følge af en uopsigelig lejekontrakt frem til 2026 på et fraflyttet lejemål. Hensættelsen udgør 59,4 millioner kr. (2022: 3,8 millioner kr.). Derudover består posten af andre hensatte forpligtelser, som er usikre i forhold til forfaldstidspunkt og størrelse.

<u>T.kr.</u>	<u>Koncern</u>		<u>Moderselskab</u>	
	<u>31/12</u>	<u>31/12</u>	<u>31/12</u>	<u>31/12</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Forventet, kortfristet del	29.437	855	0	0
Forventet, langfristet del	105.613	105.797	0	0
	135.050	106.652	0	0

20. Ansvarlig lånekapital**Koncern**

Der er to ansvarlige lån i Mahia-koncernen, heraf et i moderselskabet Mahia 17 ApS og et i datterselskabet Dagrofa ApS. Vilkår for ansvarlig lånekapital til Mahia 17 ApS er beskrevet nedenfor under afsnittet moderselskab. Vilkår for ansvarlig lånekapital til Dagrofa ApS er beskrevet nedenfor.

KFI Erhvervsdrivende Fond og Norgesgruppen Finans AS har ydet et ansvarligt lån til Dagrofa ApS på 200 millioner kr., som træder tilbage overfor andre kreditorer. Lånet er afdragsfrit og løber som minimum til og med 30. april 2025. Hovedstolen forrentes med 5 % p.a. Renter akkumuleres løbende på lånet.

Moderselskab

KFI Erhvervsdrivende Fond og Norgesgruppen Finans AS har i december 2018 ydet et ansvarligt lån til Mahia 17 ApS på 300 mio. kr., som træder tilbage overfor andre kreditorer. Efterfølgende er i alt 260 mio. kr. blevet konverteret fra ansvarlig lånekapital til egenkapital. Lånet er afdragsfrit og løber som minimum til og med 30. april 2025. Hovedstolen forrentes med 5 % p.a. Renter akkumuleres løbende på lånet og klassificeres som en del af langfristede gældsforpligtelser.

21. Anden langfristet gæld

	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
T.kr.				
Langfristet gæld	7.500	0	0	0
Huslejedeposita, eksterne	10.686	5.258	0	0
	18.186	5.258	0	0

22. Langfristede gældsforpligtelser

	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
T.kr.				
Indenfor 1 år	25.049	32.689	0	0
Mellem 1 og 5 år	385.733	393.421	66.134	64.134
Efter 5 år	304.055	290.536	0	0
	714.837	716.646	66.134	64.134

23. Andre økonomiske forpligtelser, sikkerhedsstillelser og eventualforpligtelser

	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
T.kr.				
Kautionsforpligtelser og garantier*	41.775	41.299	74.433	83.374
*: Heraf overfor datterselskaber			62.338	75.141
Leasingforpligtelser				
Indenfor 1 år	56.136	52.171	0	0
Mellem 1 og 5 år	117.187	112.153	0	0
Efter 5 år	6.237	12.120	0	0
	179.560	176.444	0	0

23. Andre økonomiske forpligtelser, sikkerhedsstillelser og eventualforpligtelser (fortsat)

T.kr.	Koncern		Moderselskab	
	31/12 2023	31/12 2022	31/12 2023	31/12 2022
Huslejeforpligtelser				
Indenfor 1 år	289.807	265.275	869	1.448
Mellem 1 og 5 år	940.112	899.213	0	0
Efter 5 år	1.034.465	941.366	0	0
	2.264.384	2.105.854	869	1.448
Ejerpantebreve				
Til sikkerhed for selskabets låneoptagelse i realkreditinstitut er der udstedt ejerpantebreve for i alt:	21.954	21.954	0	0
Til sikkerhed for prioritetsgælden, der på balancedagen udgør:	409.206	431.043	0	0
Tinglyst pant i grunde og bygninger samt driftsmateriel med bogførte værdier på:				
Grunde og bygninger	639.387	639.177	0	0
Driftsmateriel	50.384	57.141	0	0
Tinglyste pantebreve mv.	536.917	540.604	0	0

Øvrige forhold

Fra 1. november 2013 har Mahia-koncernens danske selskaber udgjort en selvstændig sambeskatningsenhed med Mahia 17 ApS som administrationselskab. De sambeskattede selskaber hæfter solidarisk for det samlede skattetilsvaret i sambeskatningen.

Mahia 17 ApS har en forpligtelse til at tilbagekøbe A-anparter ejet af visse købmænd i tilfælde af disses sygdom eller død. Pr. 31. december 2022 var der 8.706.016 A-anparter udestående og den skønnede dagsværdi udgjorde 77,6 millioner kr. Norgesgruppen og KFI har afgivet en erklæring om overtagelse af denne tilbagekøbsforpligtelse, såfremt bestyrelsen i Mahia 17 ApS måtte anmode herom. Tilbagekøbsforpligtelsen for Mahia 17 ApS er således afdækket.

Datterselskabet Dagrofa ApS har påtaget sig en driftstilskudsforpligtelse på i alt 4,2 millioner kr. vedrørende 4 butikker i perioden 2024-2028.

Datterselskabet Dagrofa ApS har indgået en franchiseaftale med Norgesgruppen om anvendelse af MENY-konceptet i Danmark. Det årlige honorar der betales herfor, udgør en fast procentdel af den samlede årlige butiksomsætning hos de Dagrofa-tilknyttede butikker.

24. Nærtstående parter

NorgesGruppen Danmark ApS, Langelinie Allé 35, 2100 København Ø
 ApS KFI-Figros, Gl. Lundtoftevej 7, 4., 2800 Kgs. Lyngby

Part med betydelig indflydelse

Part med betydelig indflydelse

Øvrige nærtstående parter omfatter de øvrige selskaber i koncernen under NorgesGruppen samt selskabets direktion og bestyrelse.

Der oplyses kun om transaktioner med nærtstående parter, som ikke er indgået på markedsmæssige vilkår. Der har i året ikke været transaktioner med nærtstående parter, som ikke har været på markedsmæssige vilkår.

Det samlede vederlag til bestyrelsen udgør 5,1 millioner kr., og det samlede vederlag til direktionen udgør 23 millioner kr. (heraf 0,3 millioner kr. i pension). I 2022 udgjorde det samlede vederlag til bestyrelsen 4,9 millioner kr., og det samlede vederlag til direktionen udgjorde 17,5 millioner kr. (heraf 0,3 millioner kr. i pension).

Koncernen har incitamentsprogrammer som omfatter ledelsen samt ledende medarbejdere. Incitamentsprogrammer omfatter muligheden for i perioden 2022-2026 at opnå bonus på maksimalt 15 millioner kr. Opnåelsen af bonus er knyttet op på virksomhedens performance.

25. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

	Koncern		Moderselskab	
	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022	1/1-31/12 2023	1/1-31/12 2022
T.kr.				
Revisionshonorar til PricewaterhouseCoopers	3.085	4.270	505	930
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	194	130	0	0
Skatterådgivning	232	273	0	0
Andre ydelser	2.003	761	25	0
	5.514	5.434	530	930

26. Oplysning om betydningsfulde hændelser, indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet nogen betydningsfulde hændelser efter regnskabsårets afslutning, som væsentligt vil kunne påvirke selskabets finansielle stilling pr. 31. december 2023.

Regnskabsgrundlag

Årsrapporten for Mahia-koncernen og for moderselskabet Mahia 17 ApS er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år. Der er foretaget enkelte reklassifikationer i sammenligningstillene. Reklassifikationerne har ikke resultatpåvirkning.

Årsrapporten er aflagt i DKK 1.000.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, som vedrører regnskabsåret. Værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost i det efterfølgende.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet og dattervirksomheder, hvori moderselskabet direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerne. Kapitalandele i virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerne og udøver en betydelig indflydelse på virksomhedens drift (associerede virksomheder) måles til indre værdi. Den forholdsmæssigt ejede andel af de associerede virksomheders resultat efter skat indregnes som en særskilt post i resultatopgørelsen.

Koncernregnskabet aflægges på grundlag af reviderede regnskaber for moderselskabet og dattervirksomhederne ved en sammenlægning af poster af ensartet karakter. Der foretages eliminering af intern samhandel og andre interne driftsposter, interne mellemværender samt interne avancer.

Den bogførte værdi af moderselskabets kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Et positivt forskelsbeløb mellem kostprisen for kapitalandele og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet indregnes som goodwill under immaterielle anlægsaktiver og afskrives over den økonomiske brugstid, som er fastsat til maksimalt 10 år.

Interessentskaber der er fuldt konsolideret ind i koncernregnskabet har undladt at aflægge årsrapport med henvisning til § 5 i årsregnskabsloven.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser udgør en andel af koncernens samlede egenkapital. Årets resultat fordeles i resultatdisponeringen på den del der kan henføres til minoriteterne og den del, som kan henføres til modervirksomhedens kapitalejere. Minoritetsinteresser indregnes på grundlag af om vurderingen af overtagne aktiver og forpligtelser til dagsværdi på tidspunktet for erhvervelse af datterselskaber.

Ved efterfølgende ændringer i minoritetsinteresser medtages den ændrede andel i resultatet fra tidspunktet for ændringen.

Virksomhedssammenslutninger

Ved interne virksomhedssammenslutninger anvendes bogført værdi-metoden, hvorfor der ikke sker tilpasning af sammenligningstal samt hoved- og nøgletalsoversigt.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta er i årets løb omregnet til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens kurs. Forskelle mellem balancedagens kurs og transaktionsdagens kurs indregnes i resultatopgørelsen.

Segmentoplysninger om nettoomsætning

Oplysninger om aktiviteter og geografiske markeder er baseret på koncernens afkast og risici samt ud fra den interne økonomistyring. Koncernens aktiviteter anses som det primære segmentområde.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud indregnes når det er rimelig sandsynligt, at de betingelser der er knyttet til tilskuddet kan overholdes og at tilskuddet vil blive modtaget. Offentlige tilskud indregnes under andre driftsindtægter, herunder COVID-19-kompensation.

Resultatopgørelsen**Nettoomsætning**

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå selskabet.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusiv moms og med fradrag af rabatter og bonus i forbindelse med salget.

Andre driftsindtægter

Posten indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå årets omsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder andre personaleomkostninger, eksterne tjenesteydelser, forsikringer, husleje, el- og varmeomkostninger, reparation og vedligeholdelse, markedsførings-omkostninger, fragt, drift af person- og lastbiler samt tab på debitorer med mere.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Beregning af gennemsnitlig fuldtidsansatte medarbejdere sker på baggrund af data i selskabets lønsystem. Arbejdstimer omregnes månedligt i forhold til en standard norm på 160,33 timer om måneden eller gældende norm pr. overenskomstgruppe. Deltidsansatte funktionærer indgår forholdsmæssigt i beregningen, mens timelønnede medarbejdere indgår med de aflønnede arbejdstimer.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter, finansielle omkostninger ved finansiel leasing samt kursregulering på værdipapirer.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og årets udskudte skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til egenkapitaltransaktioner. Den skat, der indregnes i resultatopgørelsen, klassificeres som henholdsvis skat af ordinær drift og andre skatter.

Ændringer i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Selskabet er sambeskattet med danske dattervirksomheder med Mahia 17 ApS som administrations-selskab. Skatteeffekten af sambeskatningen med dattervirksomhederne fordeles på såvel overskuds- som underskudsgivende virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud). De sambeskattede selskaber indgår i acontoskatteordningen.

Balancen**Immaterielle anlægsaktiver**

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivning foretages over aktivernes økonomiske brugstid, dog maksimalt over:

IT-software	3-5 år
Goodwill	10 år
Varemærker og produktudvikling	10 år
Andre immaterielle anlægsaktiver	3-7 år

Erhvervet goodwill måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Goodwill afskrives lineært over den økonomiske brugstid, der er vurderet til 10 år. Koncernen forventer en betydelig vækst i indtjening i fremtiden og goodwill skønnes opretholdt i en 10 årig periode.

Udviklingsprojekter, der er klart defineret og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og fremtidige anvendelsesmuligheder i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigtsmæssigt at markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle aktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening eller nettosalgprisen kan dække produktions-, salgs-, og distributions- samt ledelses og administrationsomkostninger.

Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen efterhånden som omkostningerne afholdes.

Indregnede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter gager og andre eksterne omkostninger som konsulenter og lignende der direkte kan henføres til koncernens udviklingsaktiviteter.

Efter færdiggørelsen af udviklingsarbejdet afskrives udviklingsprojekter lineært over den vurderet økonomiske brugstid fra det tidspunkt hvor aktivet er klar til brug. Afskrivningsgrundlaget reduceres med eventuelle nedskrivninger. Efterfølgende kan aktivets levetid ændres, såfremt ledelsen vurderer, at de oprindelige forudsætninger lagt til grund for levetid og en eventuel restværdi måtte være væsentlig ændret.

Levetid og scrapværdi revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostpris omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til løn, materialer og vedligeholdelse m.v.

Bygninger omfatter både domicilejendomme samt investeringsejendomme, som begge måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Reetableringsforpligtelser på lejemål aktiveres ved lejemålets etablering. Forpligtelsen modposteres under hensatte forpligtelser. Aktivet afskrives lineært over lejemålets længde. Reetableringsforpligtelser indgår under indretning af lejede lokaler.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider, dog maksimalt:

Bygninger	33 år
Installationer	10-20 år
Lager- og butiksinventar	7-10 år
Transportmateriel	5-8 år
Kontorinventar og maskiner	3-5 år
Særlige lagerinstallationer	20 år
Indretning af lejede lokaler	10 år
Reetableringsomkostninger	15 år

Bygningsinvesteringer med en anskaffelsespris under t.kr 100 og øvrige materielle anlægsaktiver med en anskaffelsespris under t.kr 25 omkostningsføres i anskaffelsesåret.

Finansielt leasede aktiver indregnes i balancen og afskrives efter samme retningslinier som ejede aktiver af samme art. Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser. Leasingydelsens rentedel indregnes i resultatopgørelsen under finansielle omkostninger.

Avance og tab ved løbende udskiftning af materielle anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen.

Levetid og scrapværdi revurderes årligt.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Såvel immaterielle som materielle anlægsaktiver nedskrives til genvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Genvindingsværdien opgøres som den højeste værdi af nettosalgsprisen og kapitalværdien.

Finansielle anlægsaktiver

Kapitalandele i datterselskaber måles til kostpris. I tilfælde, hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til den lavere værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles i moderselskabets og koncernens regnskab efter indre værdis metode. I balancen indregnes den forholdsmæssige andel af disse virksomheders regnskabsmæssige indre værdi, reduceret med koncerninterne avancer og med tillæg af goodwill.

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af disse virksomheders regnskabsmæssige resultat efter eliminering af koncerninterne fortjenester og med fradrag af afskrivning på goodwill.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Værdipapirer måles til dagsværdi på balancedagen. Børsnoterede værdipapirer måles til børskurs. Andre værdipapirer måles til salgsværdi, baseret på beregnet kapitalværdi. Værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen.

Varebeholdninger

Beholdningen af indkøbte handelsvarer måles til anskaffelsespris, opgjort efter FIFO-princippet, eller til nettorealiseringsværdi, såfremt denne er lavere.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres som forventet salgssum med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget, og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed og ukurans.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til den værdi, hvortil de efter en individuel vurdering skønnes at indgå med. Der nedskrives til imødegåelse af forventet tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter vedrører forudbetalinger til leverandører samt forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnementer, licenser mm.

Udbytte

Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Udbytte, som forventes udbetalt for året, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Egne anparter

Erhvervelse, salg og udlodning af egne anparter indregnes direkte på egenkapitalen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer. Hensatte forpligtelser måles som det bedste skøn på balancedagen over de udgifter, der er nødvendige for at afvikle forpligtelsen. Andre hensatte forpligtelser vedrører på balancedagen reetableringsforpligtelser i forhold til reetablering af lejemål.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Der indregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende ikke-skattemæssigt afskrivningsberettiget goodwill samt andre poster, hvis disse - bortset fra ved virksomhedsovertagelser - er opstået på anskaffelsestidspunktet uden at have effekt på det regnskabsmæssige resultat eller den skattepligtige indkomst.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet inden for samme juridiske skatteenhed.

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Reetableringsforpligtelse

Omkostninger til reetablering af butiksljemål indregnes på baggrund af estimerede omkostninger ved udtræden af lejemålet. Hensættelsen opgøres som skønnede reetableringsomkostninger pr. lejemål multipliceret med antal af lejekontrakten.

Finansielle gældsforpligtelser

Fastforrentede lån som realkreditlån og lån hos kreditinstitutter, der forventes holdt til udløb, indregnes ved låneoptagelse til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles lånene til amortiseret kostpris, svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi (kurstab) indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Gæld til leverandører, tilknyttede og associerede virksomheder samt anden gæld måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt koncernens likvider ved årets begyndelse og udgang.

Der er ikke udarbejdet pengestrømsopgørelse for moderselskabet, idet moderselskabets pengestrømme er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Pengestrøm fra driftsaktiviteten opgøres som årets resultat reguleret for ændring i driftskapitalen og ikke kontante resultatposter som af- og nedskrivninger og hensatte forpligtelser. Driftskapitalen omfatter omsætningsaktiver minus kortfristede gældsforpligtelser eksklusive de poster, der indgår i likvider.

Pengestrøm fra investeringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra optagelse og tilbagebetaling af langfristede gældsforpligtelser samt ind- og udbetalinger til og fra selskabsdeltagerne.

Likvide midler består af "likvide beholdninger" og "værdipapirer" under omsætningsaktiver. "Værdipapirer" består af kortfristede værdipapirer med ubetydelig risiko for værdiændringer, som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger.

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Forklaring af nøgletal

EBITDA-grad	=	$\frac{\text{Resultat før af- og nedskrivninger} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Egenkapitalandel	=	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Forrentning af egenkapital	=	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$
Investeret kapital	=	Ikke rentebærende arbejdskapital tillagt ikke rentebærende anlægsaktiver. (Goodwill måles til anskaffelsessum)